

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra romanistiky

**DICCIONARIO DE AMERICANISMOS; B (bicho-
botijón; burra-buzo), G en el DRAE**

LATIN AMERICAN DICTIONARY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vypracovala: Michaela Pavlíková

Vedoucí práce: Prof. PhD. Jíří Černý, CSc.

2010

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne

podpis

Touto cestou děkuji mému vedoucímu práce prof. PhDr. Jiřímu Černému, CSc. za jeho rady, připomínky a konzultace, které mi během zpracování bakalářské práce poskytnul.

Índice

1. Introducción	5
2. La lista de las abreviaturas	6
3. Diccionario español-checo de latinoamericanismos	8
3.1. Palabras con la entrada B (bicho- botijón)	8
3.2. Palabras con la entrada B (burra – buzo)	16
3.3. Palabras con la entrada G	18
4. Comentario	35
5. Conclusión	40
6. Resumen	41
7. Anexo	42
8. Anotace	46
9. Bibliografía	48

1. Introducción

Este trabajo titulado Diccionario de americanismos se dedica a la elaboración del diccionario bilingüe (español-checo) de los términos procedentes de América Latina registrados en el *Diccionario de la Lengua Española de la Real Academia Española*. Trabajé con el vocabulario que empieza con la letra *B* del alfabeto, sobre todo, con las palabras desde *el bicho* hasta *el botijón*, *-na*, siguen *la burra* hasta *el buzo*, *-za* y el resto de mi trabajo incluye todos los términos empezando la letra *G* excepto los que tienen su origen amerindio.

Además del corpus que consta de los dichos términos he añadido a mi trabajo una lista de las abreviaturas con las que trabajaba. En algunos casos donde me pareció bueno poner la imagen, sobre todo, de la flora y fauna de América Latina adjunto el anexo. Y lo que no puede faltar es el comentario donde explico como trabajaba con los vocablos, en que recursos me apoyaba y con que dificultades me enfrentaba.

La creación o la formación de un diccionario es una labor muy interesante pero también muy difícil porque hay que conocer perfectamente ambos idiomas, además, orientarse bien en los diccionarios monolingües con todas sus abreviaturas y explicaciones, saber utilizar bien la gramática y mucho más. Al otro lado es un trabajo muy útil para enriquecer el vocabulario y los conocimientos del individuo.

2. La lista de las abreviaturas

adj.	-	přídavné jméno
adv.	-	příslovce
Am	-	Amerika
And.	-	Andalucía
angl.	-	angličtina
Antil	-	Antily
apod.	-	a podobně
Ar.	-	Aragón
Arg	-	Argentina
arch.	-	archaický
atd.	-	a tak dále
Bol	-	Bolívie
citosl.	-	citoslovce
č.	-	číslo
despekt.	-	despektivní
Dom	-	Dominikánská republika
Ekv	-	Ekvádor
eufem.	-	eufemismus
f.	-	femininum, ženský rod
fr.	-	francouzština
Guat	-	Guatemala
Hond	-	Honduras
hovor.	-	hovorový
Chil	-	Chile
intr.	-	intransitivní
JižAm	-	jižní Amerika
kniž.	-	knižní
kat.	-	katalánština
Kol	-	Kolumbie
Kost	-	Kostarika
Kub	-	Kuba
m.	-	maskulinum, mužský rod
m/f.	-	maskulinum i femininum
málo použ.	-	málo používané
metat.	-	metateze, přesmyk
Mex	-	Mexiko
neobv.	-	neobvyklý
neosob.	-	neosobní
něm.	-	němčina
Nik	-	Nikaragua
Obr.	-	obrázek
Pan	-	Panama
Par	-	Paraguay
part.	-	participium, přičestí
Per	-	Peru
port.	-	portugalský, portugálština
Portor	-	Portoriko

provens.	-	provensálština
př.:	-	příklad
RAE	-	Real Academia Española
resp.	-	respektive
Salv	-	El Salvador
slavn.	-	slavnostní
StřAm	-	střední Amerika
szArg	-	severozápadní Argentina
[Š:]	-	ve španělštině
tr.	-	tranzitivní
Urug	-	Uruguay
Ven	-	Venezuela
venk.	-	venkovský
vulg.	-	vulgární
zvrat.	-	zvrátané
, i adj.	-	i přídavné jméno
, i despekt.	-	používané i jako despektivní
, i f.	-	i ženského rodu
, i pl.	-	i množné číslo
, i subst.	-	i podstatné jméno
, i zvrat.	-	i zvrátané sloveso
; ►	-	encyklopedické vysvětlení
; ■	-	synonymum
←	-	Z

3. Diccionario español-checo de latinoamericanismos

3.1. Palabras con la entrada B (bicho- botijón)

- bicho**, m. [Š: *bestia*] (1) (Salv, Hond): chlapec, hoch, mladík; (2) m. ~ **bolita** (Arg): črvec nopálový; ► *Dactylopius coccus*; (3) ~ **canasto**, m. (Arg): *Oiketicus kirbyi*¹; ► housenka, která vytváří na větvích stromů visící a seschlé zámotky ve formě kuželovitého košíku; (4) m. ~ **candado** (Arg): *Diloboderus abderus*²; ► brouk tmavé barvy asi 2 cm velký; samec má dvě pohyblivá klepeta, která se svírají jako pinzeta; (5) ~ **de cesto**, m. (Arg): viz: *bicho canasto*; (6) ~ **de luz**, m. (Arg, Urug): světluška; (7) m. ~ **feo** (Arg): viz: *benteveo*; (RAE).
- bichoco, -ca**, adj. (1) (Arg, Chil, Urug): o zvířatech: chromý; (2) (Arg, Chil, Urug): o lidech: starý, senilní; v Chil a Urug i subst.; (RAE).
- bichorno**, m. (1) (Kub): list tabáku velmi špatné kvality; (RAE).
- bienhechuría**, m. (1) (Ven): chatrč; (2) (Ven): vylepšení bytu, domu; (RAE).
- bienmesabe**, m. (← *bien me sabe*); (1) (And., Can., Ven): sladkost ze žloutků, mletých mandlí, cukru, apod.; (RAE).
- bienteveo**, m. (← *bien y te veo*); (1) (Arg, Mex): viz: *benteveo*; ► tyran bentevi (*Pitangus sulphuratus*); pták asi 25 cm dlouhý s rozpětím křídel asi 50 cm, má sivě žluté peří na hrudi a břiše, má černou hlavu s bílým pruhem nad očima a hnědý hřbet; živí se ovocem a malými obratlovci, vyskytuje se v centrech měst i ve volné přírodě; (2) (Hond): viz: *cativí*; ► druh oparu, který zanechává na celém těle modrofialové skvrny; (RAE).
- bife**, m. (1) (Arg, Par, Per, Urug): biftek; (2) m., hovor. (Arg, Par, Per, Urug): pohlavek, facka; (3) m., hovor. (Arg): zánět na hýždích; ► způsobený jízdou na koni; (RAE).
- bigote**, m., pl. (← něm.), (1) ~ **s de aguacero** (Méz.): knír zatočený směrem dolů; (RAE).
- bigotera**, hovor. (← *bigote*); (1) **salirle a alguien la ~ al revés** [Š: *salir el ~ por la culata*](Ekv): mít opačný efekt, než který se očekával; (RAE).
- bijagua**, f., bot. (1) (Kost, Salv): divoká rostlina z čeledi marantiovitých; listy slouží na obalení potravin; (RAE).
- bijol**, m. (1) (Kub): druh prášku; ► vytváří se drcením semínek ze stromu bija nebo achiote (oreláník barvířský), který se používá jako substrát šafránu na okoření potravin a odbarvení na žluto; (RAE).
- bilé**, m. (1) (Mex): rtěnka; (RAE).
- bilimbique**, m. (1) (Mex): bankovka; ► vydávaná během konstituční revoluce z roku 1913; (RAE).
- bilis**, f. (1) ~ **derramada** (Mex): nadbytečné vyměšování žluče; (2) **hacer alguien ~** (Mex): urazit se; (RAE).
- billamarquín**, m. (1) (Kol): vrtačka, kolovrátek; (RAE).
- billarda**, f. (← fr. *billard*); (1) (Mex): past na lovení ještěrek; (RAE).
- billete**, m. (← fr. *billet*, fr. ant. *bullete*, „dokument“); (1) (Ven): peníze; př.: *Ese fulano tiene mucho billete*; (RAE).
- billetear**, tr. (1) (Ekv): podplatit veřejné činitele; (RAE).
- billeteero, -ra**, m/f. (1) (Antil, Méx, Pan): prodavač lístků do loterie; (2) m. (Salv, Ven): člověk, který prodává lístky do loterie; (RAE).
- billullo**, m., slavn., hovor. (1) (Chil): bankovka; (RAE).
- bilmar**, tr. (← *bilma*); (1) (Sal., Mex): obvázat, zavázat, bandážovat; (RAE).
- bilongo**, m., hovor. (1) (Kub): čarodějnictví, uhranutí; (RAE).
- binazo**, m. (1) (Kost): pomluva, klep; (RAE).
- binear**, tr. (1) (Kost): vysmívat se, posmívat se, slídit, čmchat; (RAE).
- bingarrote**, m. (1) (Mex): pálenka vyrobená z binguí; (RAE)..

¹ Obr. č. 1; <http://farm2.static.flickr.com/1003/1479557395_1bb082f21c.jpg>, [consulta: 15/03/2010].

² Obr. č. 2; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id111310/?taxonid=368833>>, [consulta: 15/03/2010].

bingu, m. (1) (Mex): druh alkoholického nápoje; ► připravuje se ze smažených a zkvašených hlaviček agáve; (RAE).

biósfera, f. (1) (Am): biosféra; (RAE).

biraró, m. (1) Arg, Urug): viz: *viraró*; (RAE).

birlo, m. [Š: *pera*] (1) (Mex): šroub bez hlavičky; (RAE).

birlocha, f. (1) (Bol): míšenka nebo indiánka, která přijala šat ženy z vyšší sociální vrstvy; (2) (Bol): žena s vytříbeným chováním; (RAE).

birome, f. (*Acrón. de L. Bíró*, 1899-1985, maďarsko-argentinský vynálezce, a *J. J. Meyne*, maďarský průmyslník a dřívější společník; obl. znač.); (1) (Arg, Par, Urug): kuličkové pero, propisovací tužka; (RAE).

birria, f. (1) (Kol, Pan): rozmar, umíněnost, přehnaná záliba ve hrách, např. zábava nebo sport; př.: *No quiere estudiar porque tiene una birria con el baloncesto*; (2) (Mex): pečené beraní maso na roštu; (RAE).

birrión, m. (1) (Kub): skvrnka na obličejích ze špatného líčení; (RAE).

birrioso, sa, adj. (← *birria*); (1) (Kost): horečný, horečnatý (s horečkou); (2) (Pan): neústupný, tvrdohlavý, hádavý; (RAE).

bisbirindo, -da, adj. (1) (Mex): živý, veselý, rozpustilý; (RAE).

bisnes, m. (← ingl. *business*); (1) obchod, obchodní činnost; v Am použ. v pl. se stejným významem jako v sg.; (RAE).

bítamo, m. (1) (Hond): keř z čeledi pryšcovitých; ► dosahuje až třech metrů výšky s mnohočetnými stonky; má střídavé listy, které jsou buď oválné nebo podélné a trochu masité; uvnitř načervenalých listenů ve formě boty se nachází malé květy v hlavičkách s plodem v tobolce se třemi laloky (váčky); vyskytuje se v oblasti od Mexika až po Surinam a užívá se v lékařství; (RAE).

bitoque, m. (← *bita*); (1) (Bol, Chil, Ekv, Mex): jehla injekční stříkačky; (2) (Mex): kohoutek (vodovodní); (RAE).

bivirí, m. (1) (Per): pánské spodní prádlo (tílko); (RAE).

bizbirindo, -da, adj. (1) (Mex): viz: *bisbirindo*; (RAE).

bizcochería, f. (1) (Kol): cukrárna; (RAE).

bizcochero, -ra, f. (1) (Mex): malý druh mravence; (RAE).

bizcocho, m. (← *bi-* [Š: *cocido*]); (1) (Kol): piškot z krému nebo džemu; (2) (Kost): sýrový piškot z kukuřičné mouky; (3) (Kost): keks; (RAE).

bizcochuelo, m. (1) (Arg, Urug): měkký dort; ► z vyšlehaných vajec, cukru a mouky; (RAE).

bizcoreto, -ta, adj. (1) (Kol, Hond): šilhavý; (RAE).

bizcorneto, -ta, adj., slavn., hovor. (← *bizcuerno*); (1) (Kol, Mex, Ven): šilhavý; morf. v Kol použ. pro m. forma *bizcorneta*; př.: *Raúl está bizcorneta*; (RAE).

blablá, m., hovor. (1) (Chil, Salv, Mex): tlach, žvást, blábol; (RAE).

blanco, -ca, adj. (← germ. **blank*); (1) (Dom): zdvořilý; (2) (Ven): postoj sluhů; (3) m. (Portor): vynechané místo; (4) ~ **de orilla**, m/f. (Ven): chudý Španěl, který v době kolonizace žil na perifériích města; (5) **en blanco**, hovor. (Arg): legálně; (RAE).

blandengue, m. (1) (Urug): kavalista prezidentské gardy nebo soudního dvoru Uruguayské východní republiky; (RAE).

blanquear, tr., hovor. (1) (Kub, Ven): o baseballovém družstvu: zvítězit s čistým štítem; (RAE).

blanquillo, -lla, m. (1) (Arg, Urug): strom z rodu pryšcovitých; ► má bělavou kůru a jeho tvrdé dřevo se užívá na výrobu pilířů a příček; (2) (Bol, Chil, Per): broskev s bílou slupkou; (3) (Guat, Hond, Mex): slepičí vejce; (4) m., hovor. (Guat, Hond, Mex): varle; (RAE).

bloc, m. (1) (Arg, Guat, Hond): náhon u aut (ze spalovacího motoru); (RAE).

boa, m., hovor. (1) (Hond): úlisný člověk; (RAE).

bobo, -ba, m. (1) (Kub): opice (karetní hra); ► rozdělí se všechny karty z balíčku mezi spoluhráče a jedna karta se nechá skrytá na stole; hráči si vyměňují své karty tak, aby vytvořili karetní dvojice, kdo se jako poslední zbaví všech karet, prohrává; (2) ~ **de la yuca**, m/f., hovor. (Kub): hloupý a domýšlivý člověk; (RAE).

boboré, adj. (1) (Pan): o ovoci nebo o zvířecím orgánu: zdvojený; př.: *Ese es un plátano boboré. El niño tiene un dedo boboré*; (RAE).

boca, f. (1) (Kost, Salv, Hond): chuťovka (malá porce jídla); (2) f., pl. (Kost): v uhelných dolech: těžké kusy uhlí, které se umístí nad ty lehké; (3) ~ **de verdulero**, f. (Mex): hrubý, sprostý člověk; (4) ~ **floja**, hovor. (Ven): netaktní, indiskrétní člověk; (5) **hacerse alguien de la ~ chiquita** (Mex): odmítnout s opovržením; (6) **poner ~s** (Ekv): žádat o doporučení; (7) **que la ~ se te haga a un lado** (Urug): přát někomu něco zlého; (8) **que la ~ se te haga chicharrón**, expr. (Mex): ať se ti nezkríví pusa; použ. když někdo mluvil o špatných věcech; (9) **saberle a alguien la ~ a medalla** (Mex): dlouhou dobu nemluvit; (10) (Mex): mít kocovinu; (11) **tener alguien la ~ salada** (Kub): často správně ohadnout svá negativa; (RAE).

bocabajear, tr. (1) (Mex): ponižovat, zesměšnit; (2) (Mex): zničit, vyhrát; (RAE).

bocabajo, m. (1) (Kub, Portor): trestání otroků bičem; (2) (Portor): nevolnický, úlisný člověk; (RAE).

bocacho, -**cha**, m/f. (1) (Pan): bezzubý člověk; ► bez předních zubů; (RAE).

bocadito, m. (1) (Am): chuťovka (malá porce jídla); (RAE).

bocarada, f., hovor. (1) (Hond): obláček dýmu; (RAE).

bocha¹, hovor. (1) **a ~** (Urug): hojně; (RAE).

bochar, tr., hovor. (1) (Dom, Urug, Ven): dát kvinde, udělat kravál; (RAE).

boche³, m. (1) (Hond): vyhubování, většinou doprovázené gesty; (2) (Ven): rána dřevěnou koulí; (3) **dar ~, o un ~, a alguien**, hovor. (Ven): odmítnout, dát košem; (4) **echar un ~ a alguien**, hovor. (Portor, Dom): vyčítat, hubovat někomu; (RAE).

boche⁴, m. (1) (Bol, Chil, Ekv, Per): spor (hádká); (2) (Bol, Chil): kravál (rozruch, povyk); (RAE).

bochinche, m., hovor. (1) (Pan): pomlouvačný klep; (RAE).

bocín, m. [Š: *caja*]; (1) (Kol): prstenec o průměru 5 cm, který se užívá při hře turmequé; ► původem indiánská hra, která spočívá v házení kovových kotoučů nebo disků do prstence umístěného na zemi ve vzdálenosti asi 30 m od hráče; (2) **dar alguien en el ~**, hovor. (Kol): zasáhnout v nějakém případě; (RAE).

bocina, f. (1) (Kub): reproduktor, tlampač, amplián, naslouchátko; (2) (Hond, Mex, Ven): telefonní sluchátko; (RAE).

bocón, -**na**, adj. (1) (Salv): lhář; (RAE).

bodega, f. (← řečt. *ἀποθήκη*) [Š: depósito, almacén]; (1) (Kost, Ekv, Hond, Mex): sklad; (2) (Kub, Mex, Ven): kupectví, hokynářství; (3) (Ekv, Salv): komora; (RAE).

bodegaje, m. (1) (Chil, Kol, Ekv, Nik): uskladnění, poplatek za uskladnění; (RAE).

bodoque, m. (← arab. *búnduq*, „oříšky“, ← klas. arab. *bunduq*, ← řeč. [κῆρ?νον] *ποντικόν*, Š: [nuez] *pónica*); (1) (Kost, Salv, Guat, Hond): koule z měkké hmoty; (2) (Guat, Hond, Mex): boule; (3) (Guat, Hond, Mex): otok na těle; (4) m., hovor. (Hond): gumový špunt na bubnové hůlce; (5) m., hovor. (Mex): o dítěti: milovaný; (RAE).

bodorrio, m. (1) (Mex): hlučná oslava; (RAE).

bofe, m. (1) **ser alguien un ~** (Kub, Per): být hodně protivný nebo nemístný; (RAE).

bofetada, f. (← angl. *buffet*, „rána pěstí, políček“); (1) (Chil): rána pěstí; (RAE).

bofetón, m. (1) (Can., Kub): litografický papír na balení doutníků; (RAE).

bogar, tr. (1) (Chil): odstředit; (RAE).

bohíque, m. (1) (Antil): duchovní a lékař indiánského kmene Taínů (taínos); (RAE).

bojazo, m. (1) (Nik): prudká rána; (2) (Nik): hlt alkoholického nápoje; (RAE).

bojote, m. (1) (Kol, Hond, Portor, Ven): balík; (2) (Kol, Portor): tlustý člověk; (3) (Salv): kulička nebo směs z měkké hmoty; (4) m., despekt., hovor. (Hond): prcek; (5) m., despekt., hovor., venk. (Hond): lidský výkal ve formě „koule“; (6) **estar de a ~**, hovor. (Dom): pracháč; (7) **estar alguien hecho un ~**, hovor. (Portor): být špatně oblečen; (RAE).

bojotero, m. (1) (Kol): pomocník v cukrovaru; ► ten, co v mlýně tvoří balíky s výlisky, aby je hodil do vaříče; (RAE).

bola, f. (1) (Am): střela, výstřel; *i v pl. se stejným význ. jako v sg.*; (2) (Kol): nezpůsobilá a neschopná osoba; (3) (Kub, Salv, Ven): ve hře baseball: špatný hod nadhazovače na odpalovače; (4) (Kub): hovězí plátek na biftek; (5) (Mex): spousta, hromada, množství; (6) (Mex, Nik): roztržka, pobouření, revoluce; (7) f., hovor. (Mex, Nik): bouřlivá schůze výstředních lidí; (8) f., pl. (Chil, Kub): kriket (hra); (9) f., pl. (Salv): peníze; (10) ~ **de Berlín**, f. (Mex): sladký křehký chléb plněný cukrářským krémem, který se nepeče, ale smaží; (11) ~ **de lomo**, f. (Arg, Urug): výřez z hovězího masa, resp. z komory zadní; (12) ~**s criollas**, f., pl. (Ven): hra v kuličky; (13) **andar**

como ~ sin manija, hovor. (Arg, Urug): být zmatený; **(14) bola**, n. **bol**as, citosl., vulg. (Ven): použ. k vyjádření zamítnutí; **(15) cambiar la ~** (Kub): změnit orientaci nebo dispozice; **(16) comer alguien ~s**, despekt., hovor. (Kub): říct nebo dělat něco nevhodného; chovat se pedantsky nebo arogantně; **(17) correr la ~**, hovor. (StřAm, Kub, Guat, Hond): šířit znepokojivé, nepodložené nebo předtím ignorované zprávy; **(18) dar, o darle, a la ~** (Kol, Mex): nahmatat, trefit se; **(19) dar ~ a alguien**, hovor. (StřAm, Kol, Guat, Hond, Nik, Ven): věnovat někomu pozornost; **(20) (Dom)**: autostop; **(21) dar alguien ~** (Guat): být průbojný; **(22) dar ~ negra a alguien**, hovor. (Kub, Ven): zabránit někomu realizovat to, co hodlal udělat; **(23) (Salv, Ven)**: vyřadit, odstranit; **(24) echarle ~s a algo**, hovor. (Ven): rozhodně a s odvahou podnikat; **(25) en ~** (Mex, Nik): pohromadě; **(26) hacerse alguien ~s** (Ekv, Guat, Hond, Mex, Nik): dezorientovat se, zamotat se, být celý popletený; **(27) no dar alguien ~** (Hond): nebýt vhodný pro daný úkol; **(28) parar ~s**, hovor. (Kol, Hond, Nik, Ven): věnovat někomu pozornost; **(29) pedir alguien ~** (Dom): žádat o převoz zdarma; **(30) poner ~s**, hovor. (Kol, Hond, Nik, Ven): viz: *parar bolas*; **(31) ser alguien una ~**, hovor. (Kol): být obzvláště nešikovný; **(32) tener alguien ~s**, hovor. (Arg, Kol, Hond, Ven): být mazaný; (RAE).

bolacero, -ra, m/f., hovor. **(1)** (Arg): lhář; (RAE).

bolacha, f. **(1)** (Bol): kaučuková hmota; (RAE).

bolada, f. **(1)** (Arg, Urug): výhodná příležitost, příznivá situace; **(2)** (Ekv, Per): pomluva, klep; (RAE).

bolado, m. (← *bola*); **(1)** (Kost): záležitost, případ; **(2)** (Kost): úkol, pověření; **(3)** m., hovor. (Hond): moc pěkná žena; **(4)** (Hond): snadně dosažitelná věc; **(5) agarrar alguien ~s** (Kost): nahromadit myšlenky ku svému prospěchu; **(6) agarrar el ~ a alguien** (Kost): rozumět, porozumět; (RAE).

bolazo, m. **(1)** (Arg, Urug): nesmysl, hloupost; (RAE).

boleado, -da, adj., hovor. **(1)** (Par): popletený, zmatený; **(2)** f. (Méz): leštění obuvi; (RAE).

boleadora, f. **(1)** (Kub): naběračka na zmrzlinu; **(2)** f., pl. (Arg, Chil, Par, Urug): laso na lovení zvířat³; ► na konci lasa jsou připevněny dvě nebo tři kamenné koule podšité kůží; v Chil použ. také v sg. se stejným významem jako v pl.; (RAE).

bolear¹, tr. **(1)** (Arg, Urug): chytit zvíře boleadorou; **(2)** (Mex): natřít, očistit a naleštit boty; **(3)** i v pl. (Nik, Urug): zmýlit se, být celý popletený; **(4)** (Nik, Urug): přivést někoho do úzkých, ošidit ho, nepoctivě s ním jednat; **(5)** intr. (Par): hodně lhát; **(6)** zvrat., hovor. (Arg): zmýlit se, být celý zmatený; **(7)** zvrat., venk. (Arg, Urug): o hřiběti: vzpínat se na špičky a spadnout na hřbet; (RAE).

bolencia, f. **(1)** (Hond): opilost; (RAE).

bolerista, m/f. **(1)** (Kub): zpěvák bolera; **(2)** (Kuba): skladatel boler; (RAE).

bolero, -ra, m. (← *bola*); **(1)** (Kost): kuželka; **(2)** (Guat, Hond): cylindr; **(3)** (Mex): čistič bot; (RAE).

boleta, f. (← it. *bolletta*); **(1)** (Arg, Urug, Ven): silniční pokuta; př.: *Me hicieron la boleta*; **(2)** (Kol): výhružný list; **(3)** (Kub, Mex): volební lístek; **(4) ~ de empeño** (Arg, Mex): dluhopis; **(5) ~ de ubicación** (Kub): vysokoškolský diplom; **(6) ~ electoral** (Kub): volební lístek; **(7) hacer ~ a alguien**, hovor. (Arg): zabít; **(8) pasar la ~ a alguien**, hovor. (Arg, Urug): prokázat laskavost; (RAE).

boletear, tr. **(1)** (Kol): vyhrožovat pokutou; **(2)** intr. (Arg): lhát; (RAE).

boleto, m. **(1)** (Kol): vyhrožování; (RAE).

boletería, f. **(1)** (Am): pokladna, polička nebo místo na lístky; **(2)** f. (Hond): celkový počet lístků nebo vstupenek určený k prodeji; (RAE).

boletero², -ra, adj., hovor., i subst. **(1)** (Arg): proľhaný; **(2)** m/f. (Am): prodavač lístků; (RAE).

boletín, m. **(1)** (Kub): jízdenka; (RAE).

boletinar, tr. **(1)** (Mex): vložit poznámku do textu; (RAE).

boleto, m. **(1)** (Arg, Par): lež; **(2) ~ de compraventa, o ~ de venta**, m. (Arg): kontrakt; (RAE).

bolíaco, m. **(1)** (Ven): silná rána káčou o káčou (hračka); (RAE).

boliche¹, m. **(1)** (And., Arg, Bol, Par, Urug): spotřební nebo průmyslový podnik; **(2)** m. (Arg, Urug): bar, diskotéka; **(3)** m. (Per): viz.: *choloque*; **(4)** m. (Portor): doutník horší kvality; (RAE).

bolichear, intr., hovor. **(1)** (Arg, Urug): často chodit do barů; (RAE).

³ obr. č. 3; <<http://www.bariloche.com.ar/museo/Bolea.gif>>, [consulta: 27/02/2010].

bolichero², -ra, m/f. hovor. (1) (Arg, Bol, Par, Urug): hospodský; (2) m/f., hovor. (Arg): osoba, která je zvyklá chodit do krčmy; (RAE).

bolicho, m. (← *boliche*¹); (1) (Par): maloobchod s různými druhy zboží; (RAE).

bolihoyo, m. (1) (Nik): cvrnkání kuliček; (RAE).

bolilla, f. (1) (Arg, Bol, Par, Urug): malý míček na losování; (2) f. (Arg, Par, Urug): lekce v knize; př.: *El profesor no explicó todas las bolillas*; (3) **dar ~ a alguien o algo**, hovor. (Arg): věnovat pozornost; (RAE).

bolillero, m. (1) (Arg, Par, Urug): buben na slosovní; (RAE).

bolillo, m. (1) (Kol): válcový nástroj, 50 cm dlouhý, který používají strážníci jako symbol úcty; (2) m. (Kub, Salv): bubnová palička; (3) (Ekv): váleček; (4) (Salv, Mex): určitý druh bílého chleba; (5) **puro ~** (Mex): rozhodně ne; (6) **valer alguien o algo ~** (Mex): mít malý nebo vůbec žádný význam; (RAE).

bolincha, f. (1) (Arg, Kost): hra v kuličky; (RAE).

bolita, f. (1) (Arg): hra v kuličky; (RAE).

bolívar, adv. (← S. Bolívar, 1783-1830; venezuelský osvoboditel JižAm); (1) **a ~** (Mex): pustit k vodě, poslat k čertu; př.: *mandar, ir a bolívar*; (RAE).

bollo¹, m. hovor. (1) (Kub): vulva, lůno; (2) m. (Mex): chléb ve formě pohárku; (3) m. (Mex): krém dělaný z mletého kakaa a pinole; ► pinole je kukuřičná jíška, někdy i slazená, smíchaná s kakaem, skořicí a anýzem; (4) m. (Pan): těsto z měkké kukuřice; (RAE).

bollo², m., hovor. (1) (Arg): bouchnutí (prudká rána); (2) **darse un ~ un vehículo automotor**, hovor. (Arg): srazit se; (RAE).

bolo¹, -la, adj., i subst. (1) (StřAm, Mex): opilý; (2) adj. (Kub): o ptáku, především o slepici nebo kohoutovi: bez ocasu; (3) m. (Arg): v představeních: menší krátká role; (4) m. (Kub): kus neopracovaného dřeva; (5) m. (Mex): účast na křtu (může být i oznámení o křtu); (6) m. (Mex): kmotrovský dar; (7) m., hovor. (Ven): bolívar (venezuelská měna); (RAE).

bololo, -la, adj. (1) (Hond): o drůbeži, především o kohoutovi: bez peří na ocasu nebo ho má moc krátké; (RAE).

bolón, m. (1) (Chile): základní kámen; (2) m. (Kub, Mex): velká sešlost lidí, dav lidí; (3) m. (Kub, Mex): mnoho; př.: *Un bolón de cosas*; (4) **~ de verde**, m. (Ekv): těsto z rozdrčeného a vařeného zeleného banánu; (RAE).

bolsa¹, f. (1) (StřAm, Mex): kapsička na části oděvu; (2) pl. použ. jako sing. m., vulg. (Ven): slabomyslná, neobratná osoba; (3) **~ de dormir**, f. (Arg): spací pytel; (4) **dar como en ~**, hovor. (Arg, Urug): tvrdě slovně napadat; (5) **echarse alguien en la ~ a otra persona**, hovor. (Guat): dosáhnout naprosté podpory; (6) **hacer ~**, hovor. (Arg): rozbít, zničit něco; (7) (Arg): zranit; (8) **hacerse alguien ~**, hovor. (Arg): zůstat zdrcený příčinou nemoci nebo zklamání; (9) **tener alguien en la ~ a otra persona**, hovor. (Hond): považovat to za dosažené; (RAE).

bolsa², f., hovor. (1) **~ negra** (Kub) černý trh; (RAE).

bolseada, f. (1) (Salv, Hond, Mex): tajná krádež; (RAE).

bolseador, m. (1) (Mex): kapesní zloděj; (RAE).

bolsear, tr. (1) (Kost, Guat, Hond, Mex): někoho okrást; (2) prnl. (Hond): vyplatit peníze; (RAE).

bolsico, m. (1) (Ekv): kapsička na oděvu; (RAE).

bolsiquear, tr. (1) (JižAm): šacovat; (RAE).

bolsista², m/f. (1) (Hond, Mex): kapesní zloděj; (RAE).

bolsón, m. (1) (Arg, Kol, Guat, Mex): údolí mezi horami; (2) m. (Salv, Hond): školní taška, aktovka, batoh; (RAE).

boludear, intr. (1) (Arg, Urug): ztrácet čas; (RAE).

boludencia, f. (1) (Nik): lenost; (RAE).

boludez, f. (1) (Arg, Urug): hloupost; (2) f. (Urug): lhostejnost (nedbalost); (RAE).

boludo, -da, adj. (1) (Arg, Urug): hloupý, nebo tak působí; (2) adj. (Kub): o obuvi: se zaoblenou špičkou; (3) adj. (Salv): zámožný, bohatý; (4) adj. (Mex): s kulatým výběžkem; (5) adj., i subst. (Urug): neobratný, zdrženlivý, nezodpovědný člověk; (6) adj., i subst. (Urug): o člověku: v pubertě, dospívá; (7) adj. (Urug): o věci: velká; (RAE).

bombacha, f. (1) (Am): široké kalhoty; (2) (Arg, Urug): kalhotky (spodní prádlo); (RAE).

bombear¹, tr., hovor. (1) (Arg, Urug): někomu úmyslně ublížit; (2) tr. (Guat): krást; (RAE).

bombero, -ra, m. (1) (Ven): zaměstnanec čerpací stanice; (RAE).

bombeta/bombetas, adj., despekt. (1) (Kost): pyšný, ješitný, domýšlivý; (RAE).

bombillo, m. (1) (StřAm, Antil, Kol, Ven): žárovka; (2) **encendérsele**, **o prendérsele**, **el ~ a alguien**, hovor. (Kub): rozsvítit v hlavě; (RAE).

bombín, hovor. (1) **poner a alguien como un ~** (Kub): urážlivě ho hubovat; (RAE).

bombo, -ba, adj. (1) (Kub): o tekutině: vlažná; (2) adj. (Kub): o ovoci: mdlé; (3) f., hovor. (And., Ekv, Guat, Hond, Per): opilost; (4) f. (Kol, Kost, Hond, Mex, Dom, Ven): bublina; (5) f. (Kol, Kost, Hond, Ven): balónek; (6) f. (Kost): čerpací stanice; (7) f. (Kub): kulatá lampa; (8) f. (Kub): srdce (orgán); (9) f., despekt., hovor. (Kub): nesympatický a dotěrný člověk; (10) f. (Ven): naleziště diamantů v řekách; (11) **andar alguien a bomba**, hovor. (Salv, Hond): být opilý; (12) **darse bomba**, hovor. (Ven): přehnaně se chválit; (RAE).

bonasí, m. [Š: *aguají*] (1) (Kub): kanic; ► mořská ryba, která se nachází v antilských mořích; je asi metr dlouhá, válcového vzhledu, je načervenalá s tmavými flíčky a jednou hřbetní ploutvou; (RAE).

bondiola, f. (1) (Arg): výřez vepřového, který se odřízne z oblasti krku; (2) f. (Arg): uzenina, která se připravuje z tohoto výřezu; (RAE).

bonete, m. (← fr. *bonnet*); (1) (Portor, Dom): kapota, kryt; (2) **valer puro ~** (Mex): mít malou cenu; (RAE).

bonetería, f. (1) (Mex): metrový textil; (RAE).

bongo, m. (1) (Ven): člun, pramice; (RAE).

bongosero, m. (1) (Kub): hudebník, který hraje v souboru na bongo; (RAE).

boniatillo, m. (1) (Kub): sladkost⁴; ► dělaná na základě vařené a cezené sladké brambory, do jejichž těsta se přidá cukr a mletá skořice; (RAE).

boqueta, adj. (1) (And., Am): s rozpraskaným rtem; (RAE).

boquetero, m. [Š: *butronero*] (1) (Arg): zloděj, který v podlaze, střeše nebo zdi udělá díru, aby mohl loupit; (RAE).

boquiflojo, -ja, adj., i subst. [Š: *chismoso*] (1) (Mex): užvaněný; (RAE).

boquilla, adv. (1) **de ~** (Portor): zdarma, bez placení; (RAE).

boquillero, -ra, adj., i subst. (1) (Kub, Portor): vychloubačný; ten, který nemluví pravdu; (2) [Š: *charlatán*] adj., i subst. (Kub, Portor): žvanil; (RAE).

boquisucio, -cia, adj., i subst. (1) (Kol, Pan): o člověku: neslušně mluvící; (RAE).

boratero, -ra, adj. (1) (Arg, Chil): z boritanu; (2) m/f. (Chil): člověk, který pracuje nebo obchoduje s boritanem; (3) m. (Arg, Chil): naleziště boraxu; (4) f. (Arg, Chil): naleziště boritanu; (5) f. (Bol, Chil): boritanový důl; (RAE).

borcelano, -na, adj. (1) (Ven): o hovězím dobytku: moc bílé, s narůžovělými rohy a modrýma očima; (2) [Š: *orinal*] f. (Mex): nočník; (RAE).

bordo, m. (1) (Hond, Mex, Nik): hráz, přehrazení; (2) m., ant. (Kol, Ekv, Hond): břeh; (RAE).

bordón, m. (1) (Salv, Hond): indiánský kyj (zemědělský nástroj); (RAE).

bordona, f. (1) (Arg, Urug): každá ze tří strun nejnižše položená na kytáře, zejména ta šestá; (RAE).

borgeano, -na, adj. (1) (Arg): borgeovský; odvozeno od José Luise Borgése; př.: *La poesía borgiana.*; (RAE).

borlote, m. (1) (Mex): rozruch, nepořádek, skandál; (RAE).

borlotero, -ra, adj. (1) (Mex): milující nepořádek, zmatek, rozruch; (RAE).

borona, f. (1) (Am): střída (u chleba); (RAE).

boronero, m. (1) (Kost): hromada drobků; (RAE).

borrachales, m/f. (1) (Mex): opilec, ochlasta; (RAE).

borrachómetro, m. (1) (Kol): alkoholoměr; (RAE).

borrado, -da, adj. (1) (Per): nakažený neštovicemi; (RAE).

borrasca, f. (1) (Hond, Mex): v dolech: nedostatek užitečné rudy v ložisku; (RAE).

borrego, m. (1) (Mex): kabát podšíty beraní vlnou; (2) ~ **cimarrón**, m. (Mex): divoký skopec; (3) **soltar alguien un ~** (Mex): šířit špatnou zprávu; (RAE).

borroñoso, -sa, adj. (1) (Salv, Nik): o povrchu: hrubý, drsný (nerovný); (RAE).

⁴ obr. č. 4;

<http://4.bp.blogspot.com/_h5I7x1kazNM/SQpDDXu2hHI/AAAAAAAAABY8/yh_OxHDTifU/s320/100_2635.jpg>, [consulta: 27/02/2010].

boruga, f. (1) (Kub, Dom): druh tvarohu; ► který se po sražení mléka, bez toho, aniž by se rozdělila syrovátka, šlehá s cukrem a pije se jako studený nápoj; (RAE).

boruquiento, -ta, adj. (1) (Mex): milující kravál; (RAE).

boshito, ta, adj. (1) (Mex): viz: *boxito*; (RAE).

bostear, intr. (← *bosta*); (1) (Arg, Bol, Chil, Per, Urug): zejména o hovězím dobytku a koních: vyměšovat, kálet; (RAE).

bosticar, tr., kniž. (1) (Salv, Hond): říkat; (RAE).

bota², f. (← fr. *botte*) (1) ~ **de potro** (Arg, Urug): jezdecké boty; ► jezdecká obuv vyrobená z kůže koňské nohy; (2) **colgar alguien las ~s** (Kol, Nik): zemřít; (3) **ponerse las ~s**, hovor. (Kol, Per): vystupovat, účinkovat; (4) (Salv): ukázat pevnost charakteru nebo autority; (5) (Mex): vložit své úsilí; (RAE).

botadero, m. (1) (Hond, Mex): smetiště, skládka odpadků; (2) m. (Mex): nepořádek (zmatek); (RAE).

botado, -da, adj. (1) (Kol, Kost, Hond): štědrý, velkolepý, rozhazovačný, rád pozve; (2) adj., hovor. (Kub): oplývající, přehnaný; př.: *Ser, estar, andar botado.*; (3) adj., hovor. (Kub): o někom: dobře sociálně a ekonomicky zajištěn; (4) adj. (Salv): zneuctěný; (5) adj. (Salv): o ceně: velmi nízká; (6) adj., hovor. (Ven): o věci: perfektní, neobyčejná; (RAE).

botador, -ra, adj. (1) SřAm, Ekv, Portor): rozhazovačný, marnotratný; (RAE).

botagua, f. [Š: *vierteaguas*](1) (Bol): odtok vody, okap; (RAE).

botaina, f. [Š: *botana*] (1) (Antil, Kol): pouzdro, kapsička; ► umístěno na ostruhách kohouta při boji; (RAE).

botalomo, m. (1) (Chil): knihařský stroj, lis; ► na vytvoření vazby; (RAE).

botalón, m. (1) (Kol, Ven): viz: *bramadero*; (RAE).

botamay, m., eufem. (1) (Nik): zadek, hýždě; (RAE).

botana, f. (1) (Kub): falešná ostruha, která se dá kohoutovi při boji; (2) f. (Mex): aperitiv, chuťovka; (RAE).

botanear, intr. (1) (Mex): jíst botanas (chuťovky); (RAE).

botánica, f. (1) (Portor): bylinkářství; (RAE).

botánico, -ca, m/f. (← lat. *botanicus*, a to ← gr. *βοτανική*, ← *βοτάνη*, „rostlina”); (1) (Portor): viz: *yerberero*; ► bylinkář; (RAE).

botar, tr. (← germ. **bōtan*, „bít, tlouci”); (1) (Kost, Kub, Salv, Ven): shodit, nechat spadnout; př.: *Botar un edificio. El árbol bota las hojas*; (2) tr. (Kost, Kub, Hond, Ven): promrhat jmění, zejména peníze; (3) tr. (Kost, Kub, Ven): vyhodit někoho z práce; (4) tr., venk. (Kost, Hond): řezat stromy, keře a křoviny; (5) tr. (Kub, Ven): ztratit nebo zanechat něco; (RAE).

botarata, adj., i subst. (1) (Kol, Per, Portor): marnotratný, rozhazovačný, hýřivý; (RAE).

botaratas, adj., i subst. (1) (Kol, Kost): marnotratný, rozhazovačný, hýřivý; (RAE).

botarate, m. (1) (Can., Am): marnotratný, hýřivý, rozhazovačný člověk; (RAE).

bote¹, m. [Š: *aventón*](1) (Pan): autostop; (RAE).

bote³, m., hovor. (← ingl. *bāt*); (1) (Guat, Hond, Mex): vazba (vězení); (RAE).

bote⁵, adj., hovor. (1) **de ~ a ~** (Arg): viz. *de bote en bote*; ► (← fr. *bout en bout*, „z jednoho konce na druhý”); o místě, lokálu: přeplněný lidmi; (RAE).

bote⁶, m. (1) (Kub): malý list tabáku po prvním řezu, používaný jako cigaretový; (RAE).

botear, intr. (1) (Kub): jízda autem; ► přepravit cestující vlastním nebo najmutým automobilem na dané nebo jiné cestě; (RAE).

botella, f. (← fr. *bouteille*); (1) (Antil, Pan, Per): zaměstnání nevelké námahy a dobrého ohodnocení; (2) f. (Kost): zbytečný zaměstnanec; (3) f., hovor. (Kub): autostop; př.: *Dar, pedir botella*; (RAE).

botellero, -ra, adj., hovor. (1) (Kub): o někom: že nemá moc namáhavou práci; (2) adj., hovor. (Kub): o někom: že je zvyklý cestovat autostopem; (3) m/f. (Arg, Hond): hadrář, vetešník; (RAE).

botellita, f. (1) (Kost): váček citrusových plodů, ve kterém je uchována šťáva; (RAE).

botellón, m. (1) (Mex): demižón; (RAE).

botero³, m. (1) (Kub): vlastní nebo najmutý automobil na převoz lidí; (RAE).

botica², f. [Š: *patuco*] (1) (Kub): pletená papuče; ► pro miminka na nožičky nebo pro starší na zahřátí; (RAE).

botija, f. **(1)** (Kub): strom, který dosahuje až 12 metrů výšky; má listy střídavě palmovité a květy má rozloženy v koncových kruzích; **(2)** f., hovor. (Hond): skrytý nebo zahrabaný poklad; **(3)** (Urug): dítě; (RAE).

botijón, -na, adj., i subst. **(1)** (Salv, Hond, Mex): velmi tlustý, břichatý; (RAE).

3.2. Palabras con la entrada B (burra – buzo)

- burra**, f. (1) (Kost): viz: *gallo pinto*; (2) [Š: *burro*] (Kost): štafle; (3) (Salv): nedokončená úloha; (4) (Hond): kukuřičná skládaná placka, která uvnitř obsahuje fazole, rýži, strouhaný sýr a tekutou šlehačku; jí se teplá; (RAE).
- burrero**, -ra, adj. hovor. (1) (Ven): o věci: obyčejná, drsná; (2) m/f. hovor. (Arg): fanoušek koňských závodů; (3) m/f. (Kub): hlídač v cukrovaru; ► člověk, který hlídá, aby se vstup třtiny v drobenkách provozoval plynulou formou; (4) m. (Mex): majitel nebo povozník oslů; (RAE).
- burril**, m. (1) (Hond): zaschlý prasečí nebo koňský trus; (RAE).
- burrito**, m. (1) (Bol): berle (ortopedický nástroj); (2) m. (Mex): svinutá placka z pšeničné mouky plněná masem, fazolemi a sýrem; (RAE).
- burro**, m., hovor. (1) (Arg, Urug): závodní kůň; (2) m., použ. více jako zdrob. (Kub): berle; (3) m. (Hond): odolná kožená bota s tlustou podrážkou; (4) m. (Mex): štafle; (5) m. (Mex): žehlicí prkno; (6) ~ **de arranque**, m. (Arg): startovací motor (startér) v automobilu; (7) **como ~ sin mecate**, adv. (Mex): bez zpomalování; (RAE).
- burrucha**, f. (1) (Nik): míč, který se vyrábí sražením latexu z kaučukovníku; (2) f., hovor. (Nik): našetřené peníze; (RAE).
- buruca**, f. (1) (Guat): povyk, rámus, kravál; (2) (Guat): druh spiknutí nebo protestu; (RAE).
- burucuyá**, m. [Š: *pasionaria*] (1) (Urug): mučenka; (RAE).
- burujón**, m., hovor. (1) (Kub): hromada lidí či věcí na jednom místě; (RAE).
- burundanga**, f. (1) [Š: *morondanga*] (Antil, Kol): bezcenný krám; (2) (Antil, Kol): míchanice (splet, zmatek); (3) (Kol): uspávající látka, která se podá člověku, aby ho okradl; (4) (Portor): jídlo s různými druhy zeleniny; (5) (Dom): nesmysl, hloupost; (RAE).
- buruquiento**, -ta, adj. (1) (Mex): živý, veselý; (RAE).
- burusca**, f. (1) [Š: *brizna*] (Kost): tříska, stéblo, vlákno, troška; (2) (Hond): hustý keř; (RAE).
- burusco**, m. (1) (Hond): hustý keř; (2) (Hond): malá suchá větev stromu nebo keře; (3) (Hond): suchá křovina nebo keř; (RAE).
- buscabulla/buscabullas**, (1) (Mex): hašteřivec, šejdír; (RAE).
- buscaniguas**, m. [Š: *buscapiés*] (1) (Kol, Salv, Guat, Hond): prskavka, žabka; (RAE).
- buscapique**, m. (← *buscar a pique*); [Š: *buscapiés*] (1) (Bol, Per): prskavka, žabka; (RAE).
- buscappleitos**, m/f. (← *buscar a pleito*); (1) (Am): výtržník, šejdír; (RAE).
- buscar**, intr. (1) (Ven): směřovat na určité místo; př.: *buscaron hacia Caracas*; (2) ~ **alguien lo que no se le ha perdido**, hovor. (Ven): míchat se do čeho nemá; (RAE).
- buscón**, -na, m/f. (1) (Mex): hádavý člověk; (RAE).
- busero**, -ra, m/f. (1) (Kol, Salv, Nik, Pan): řidič autobusu; (RAE).
- busea**, f. (1) (Kol, Kost, Ekv, Ven): mikrobus; (RAE).
- busiete**, m., vulg. (1) (Nik): řiť; (RAE).
- busito**, m. (1) (Pan): mikrobus; (RAE).
- busquilla**, com., hovor. [Š: *buscavidas*] (1) (Chil): šikovný člověk (snaživý člověk); (RAE).
- busquillo**, m., hovor. (← *buscar*); [Š: *buscavidas*] (1) (Chil, Per): šikovný člověk (snaživý člověk); (RAE).
- búster**, m. (← ingl. *booster*); [Š: *servofreno*] (1) (Kost, Hond): servobrzda; (RAE).
- butaque**, m. (1) (Ven): lehátko podšité kůží; (RAE).
- butiá**, f. (1) (Urug): rodový název pro dva druhy palem⁵; ► asi 8 metrů vysoká; s hladkým a sivým kmenem a s jedlými naoranžovělými plody; roste sama v roklích nebo tvoří rozsáhlé palmové háje na vlhkých místech; (2) (Urug): plod těchto palem; (RAE).
- butifarra**, f. (← kat. *botifarra*); (1) (Bol, Chil, Kol, Kub, Pan, Urug): uzenina z vepřového masa; (2) (Per): chléb, do kterého se dá plátek šunky a trochu salátu; (RAE).
- butuco**, adj., hovor. (1) (Hond): otlý a malého vzrůstu; (2) m. (Hond): druh pěstovaného banánovníku; ► liší se od ostatních jen plodem, je tlustší než banán, má kulatý tvar, ale viditelné čtyři strany; když je zralý má tmavofialově nažloutlou barvu; jeho dužina je více pevná, vláknovitá, méně sladká a více mdlá; (3) m. (Hond): plod tohoto banánovníku; (RAE).

⁵ Obr. č. 5; <<http://www.cebra.com.uy/presponsable/adjuntos/2008/08/27-butia-con-fruto.JPG>>, [consulta: 27/02/2010].

buzo¹, m. (← port. *búzio*, „hlemýždě“, ← lat. *bucīna*, „roh pasáka volů“); **(1)** sport. (Hond): tepláková souprava; **(2)** (Hond): mikina s kapucí; **(3)** (Urug): svetr; (RAE).
buzo², **-za**, adj. (← *abusado*); **(1)** (Salv, Mex): bystrý (chytrý); (RAE).

3.3. Palabras con la entrada G

- gabacho, -cha**, f. (← provens. *gavach*, „mluví špatně“); (1) (Salv): pracovní plášť (v laboratořích, na klinikách atd.); (RAE).
- gabán**, m. (← klas. arab. *qabāʾ*); (1) (Portor, Urug): kabátek; (2) m. (Ven): čáp jihoamerický⁶; ► *Ciconia maguari*, z řádu brodivých ptáků; je bílého peří, ale na křídlech a ocasu ho má černé; má dlouhý, velký a černo našedivělý zobák; (RAE).
- gabela**, f. (← it. *gabella*, ← arab. *qabála*); (1) (Kol, Ekv, Portor, Dom): prospěch, výhoda; (2) **dar** ~ (Portor): dát příležitost; (RAE).
- gabinete**, m. (← fr. zast. *gabinet*, fr. *cabinet*); (1) (Kol): krytý balkón; (RAE).
- gacha**, f. (1) (Kol, Ven): mísa (hliněná nádoba); (RAE).
- gacho, -cha**, adj. (spojované s *agachar*); (1) (Mex): zlý, špatný, ošklivý, nepříjemný; (RAE).
- gachumbo**, m. (1) (Am): dřevnatá a tvrdá slupka některého ovoce, ze které se dělají nádobky, pohárky nebo jiné náčiní; (RAE).
- gachupín, -na**, m/f., despekt. (1) (Kub, Hond, Mex): viz: *cachupín* (španělský přistěhovalec); (RAE).
- gacilla**, f. (1) (Kost, Nik): spínací špendlík, brož; (RAE).
- gafar¹**, prnl. (1) (Kol): o zvířeti; zejména o koních, které postrádají podkovy: být chromý nadmírou chůze; (RAE).
- gafear**, intr., venk. (1) (Nik): o zvířeti: kulhat; (RAE).
- gafedad**, f. (1) (Ven): ochrnutí, malomocenství; (RAE).
- gafó, -fa**, adj. (1) (Kol, Kost, Salv, Hond, Portor): o koních nebo hovězím dobytku: chromý, protože hodně chodil bez podkov; (2) adj., hovor. (Ven): o člověku: malomocný, a který dělá nebo říká hlouposti; (RAE).
- gaita**, f. (1) (Ven): lidová vánoční píseň typická ve Státě Zulia, je živého a veselého rytmu; (2) hovor. (Arg, Urug): člověk narozený v Galicii; v širším slova smyslu: ve kterémkoli místě ve Španělsku; (RAE).
- gajo**, m. (1) (Arg): sazeňka, odnož; (2) (Hond): pramen vlasů; (RAE).
- gala**, f. (← zast. fr. *gale*, „zábava, potěšení“); (1) (Mex, Portor, Dom): pozornost; ► projeví se darováním malého množství peněz někomu, kdo v něčem vynikl nebo jen jako spropitné; (RAE).
- galafate**, m. (1) (Kub): mořská ryba černo namodralé barvy, která žije na mělkých korálových dnech Karibského moře; (RAE).
- galán**, m. (← fr. *galant*); (1) ~ **de noche** (Kost, Kub, Hond, Portor): rostlina z řádu kaktusových s velkými a voňavými bílými květy, které se rozvíjí v noci; (RAE).
- galano, -na**, adj. (1) (Zam, Kost): o rostlině: bujně rostoucí, nádherná; (2) (Kub): o dobytku: pestrobarevné srsti; (RAE).
- galápago**, m. (1) (Ekv): suchozemská želva; ► velkého vzrůstu a bez blan mezi prsty; (2) (Salv, Hond, Ven): jezdecké sedlo pro dámy; (RAE).
- galarifo**, adj. (1) (Ekv): o muži: mazaný, vychytralý; (RAE).
- galera**, f., hovor. (1) (Arg, Chil, Par, Urug): cylindrový klobouk se zahnutými boky; (2) f. (Kost, Guat, Hond, Mex, Nik): hangár, kůlna, skladiště; (3) f. (Kub): kobka (v cele); (4) f. (Kub): banda vězňů v cele; (5) **sacar algo de la** ~ (Arg, Urug): někoho nečekaně překvapit; (RAE).
- galerón**, m. (1) (StřAm, Mex, Par): kůlna, hangár; (2) (Kol, Ven): znělá lidová píseň, doprovázena tancem a kvartety, verši seguidillas, glosy a romancemi; (3) (Par): cylindr; (RAE).
- galgo, -ga**, f. (1) (Hond): žlutý mravenec, který se rychle přemísťuje; (RAE).
- gallada**, f., despekt., hovor. (1) (Chil): prostý a skromný lid; (2) f. (Kol, Ekv): parta, tlupa, banda (přátelské seskupení); (3) f. (Kol): banda vagabundů; (4) f. (Kol, Salv): gesto statečného muže; (RAE).
- gallego, -ga**, adj., i subst. (1) (Antil, Arg, Kol, urug): o člověku: narozen ve Španělsku nebo původem Španěl; (2) adj. (Ckost): hloupý; (3) adj. (Salv): koktavý; (4) m. (Kost, Nik): druh chocholaté ještěrky, která žije na březích řek a není moc mrštná; (5) m. (Kost): vážka; (6) m. (Kub, Portor): vodní pták s popelavým peřím; má bílou kostrč, břicho i ocas; nohy, zobák a víčka má

⁶ Obr. č. 6; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonomie/id36278/?taxonid=137323>>, [consulta: 27/02/2010].

hnědé; (7) m. (Kub): zařízení v cukrovaru, které před mletím drtí a srovnává cukrovou třtinu; (RAE).

gallera, (1) **alborotarse la** ~ (Mex): vzbudit povyk nebo zmatek; (RAE).

gallería, f. (1) (Am): viz: *gallera*; drůbežárna pro chov kohoutů na souboje; (RAE).

gallero, adj., i subst. (1) (Am): milující kohoutí zápasy; (RAE).

galleta¹, f., hovor. (← fr. *galette*); (1) (Arg, Ven): dopravní zácpa; (2) f. (Chil): hnědý chléb pro dělníky na poli; (3) f. (Salv, Par): bochník chleba; ► někdy je upečený s lehce tvrdou kůrkou a jindy zase s křupavou; (4) f. (Salv): malá a úzká cihla; (5) f. (Salv): hygienická vložka; (6) f., hovor. (Ven): spleť situace (intrika, zmatek); (7) ~ **con gorgojo**, f., hovor. (Kub): ženáč; (8) f., hovor. (Kub): postarší člověk; (RAE).

galleta², f., venk. (1) (Arg, Urug): nádobka bez ucha vyrobená z placaté a kulaté dýně, která se využívá k pití maté; (RAE).

gallina, f. (1) ~ **ciega** (Chil): poustevnický noční pták; živí se hmyzem, který loví za letu během noci; (RAE).

gallinazo, m. (1) (Bol, Kol, Ekv, Per): sup antilský; (RAE).

gallineta, f. (1) (Arg, Chil, Kol, Ven): perlička (pták); (RAE).

gallinuela, f. (1) (Kub): název různých druhů usedlých vodních ptáků, kteří žijí zejména ve stepích, nížinách a v bahnitě zemi, u řek a bažin; (RAE).

gallito, m. (1) (Arg): pták se zubovitým zobákem, nazelenalá šedé barvy, s červeným břichem a chocholkou na hlavě; (2) m. (Arg): badmintonový míček; (3) m. (Kol): hrací šipka; (4) m. (Kost): vážka; (5) m. (Kub): brodivý pták; ► s ostruhami na křídlech, s dlouhými a ostrými drápy, s tmavě červeno-černým peřím, oči má hnědé a nohy nazelenalé barvy; přetrvává v blízkosti stojatých vod, kde se vyskytují vodní rostliny; (6) m. (Kub): strom z čeledi motýlovitých s hrubou kůrou, který dovyšuje až dvanácti metrů výšky a jeho list se používá v tradičním lékařství proti katarzi; (7) m., hovor. (Kub): kohoutek, který se vyčesává miminkům na hlavě; (RAE).

gallo, m. (1) (Kol): šipka, setrvačnický; (2) m. (Kost): sendvič z kukuřičné tortilly s masem, fazolemi a nasekanou zeleninou; (3) m. (Kost): trknutí; (4) m. (Kost): kábel na jeřábu, který je na pružinách; (5) m., hovor. (Kub): dospělý muž; (6) m., hovor. (Kub): peníze; (7) m. (Salv): použité prádlo; (8) m. (Salv): malá vada na výrobku, která se zdá být normální; (9) m. (Salv): klitoris; (10) m. (Mex): serenáda; (11) m. (Per): bažant (speciální nádoba na zachycení moči u ležících mužů); (12) ~ **chinguero**, m. (Salv): provokatér kohoutů, kteří budou soutěžit v boji; (13) ~ **de pelea**, m. (Mex): člověk se zkušenostmi, znalec života; (14) ~ **pinto**, m. (Kost): jídlo založené na obrácené smažené rýži a fazolím přebývajících z předešlého dne, obvykle se jí na snídani; (15) **cantar el** ~, hovor. (Kub): splnit termín splátky; př.: *hoy canta el gallo; mañana cantará el gallo*; (16) **comer** ~ (Mex): být agresivní, mít špatnou náladu; (17) **entre ~s y media noche**, adv. (Arg, Per): nevhod, tajně; (18) **mamar alguien** ~, **o el** ~, hovor. (Kol, Ven): dělat si z někoho legraci; (RAE).

gallogallina, adj., i subst. (1) (Nik): váhavý (nerozhodný); (2) adj., i subst. (Nik): zbabělý (malomyslný); (RAE).

gallopinto, m. (1) (Nik): viz: *gallo pinto*; (RAE).

galponero, -ra, adj., i subst. (1) (Urug): stavař nebo hlídač kůlen; (2) adj., despekt. (Urug): neohrabaný, nemotorný, neotesaný; (RAE).

galucha, f. (1) (Kol, Portor, Ven): cval koně; (RAE).

galuchar, intr. (1) (Kol, Portor, Ven): cválat; (RAE).

gamalotal, m. (1) (Kost, Nik): oblast pokrytá vodními hyacinty; (RAE).

gamalote, m. (1) (Kost, Ekv, Nik): vodní hyacint (travinová rostlina); (RAE).

gamba, f. (← it. *gamba*, „noha“, ← hovor. lat. *camba*, „noha jízdního zvířete“, ← řeč. *καμπή*, „zakřivení“); (1) (Kost): vnější kořeny stromu; (RAE).

gambado, -da, adj. (1) (Antil): křivonohý; (RAE).

gambeta, f. (1) (Am): ve fotbale: kličkování; (2) (Arg, Urug): pohyb tělem na vyhnutí se ráně nebo úpadku; (3) f., hovor. (Arg, Urug): výmluva; (RAE).

gambeto², **-ta**, adj. venk. (1) (Nik): o dobytčích rohách: zakroucené, zakřivené nebo šikmé; (RAE).

gambusino, m. (1) (Mex): zlatokop; (RAE).

gamelotal, m. (1) (Ven): oblast pokrytá gameloty; (RAE).

gamelote, m. (1) (Ven): krmná rostlina; ► *Paspalum virgatum* L.⁷, rostlina z čeledi travnatých s dlouhými listy, která roste v teplých krajích; ■ Syn.: *paja cabezona*, *paja burrera*; (RAE).

gamonal, m. (1) (StřAm, JižAm): vládce kraje (vesnice); (RAE).

gamonalismo, m. (1) (StřAm, JižAm): vláda velkostatkářů; (RAE).

gana, adv. (1) **de** ~ (Ekv): bez záměru, z pouhého rozmaru; (RAE).

ganado, **-da**, f., zast., použ. v Arg (← part. z *ganar*); (1) výhra; (2) m. **ganado en pie** (Kub): dobytek, který zatím nebyl určen ke konzumaci; (3) m. (Ven): hovězí dobytek, který je na prodej; (RAE).

ganancia, f. (1) (Bol): přídavek, příměs; (RAE).

gancho, **-ra**, adj., hovor., i subst. (1) (Urug): kuplíř, kuplířka; ► dohazovač milostných vztahů; (RAE).

ganchito, m. (1) (Kub, Urug): kancelářská spona; (RAE).

gancho, m. (1) (Kost, Salv, Hond, Ven): ramínko na věšení prádla; (2) m. (Kost): mop (nástroj na vytírání podlah); (3) m., hovor. (Kub): výprodej; (4) m. (Ekv): jezdecké sedlo pro dámu; (5) m. (Salv, Hond): količek na prádlo; (6) m. (Nik): vulva, lůno; (7) m. (Nik, Dom): lest, oklamání; (8) m., hovor., více použ. v pl. (Urug): lidské oko; (9) ~ **sandino**, m. (Salv): opratě; (10) **con** ~, adj. (Chil): o společenské události nebo funkci: volný vstup za doprovod; (11) **dar** ~ (Salv): jízlivě souhlasit nebo zatleskat tomu, kdo něco řekl nebo udělal; (12) **de** ~, adj. (Ekv): o vstupence na představení: určena pro pár; (13) **hacer mal ~ a alguien** (Chil): rozeštvat ho s někým; (RAE).

gandido, **-da**, adj. (1) (Kol, Kub, Dom): jedlík, nenasytný; (RAE).

gandinga, f. (1) (Kub, Portor): pokrm; ► připravuje se s játry nebo vnitřnostmi prasete, bramborami a velkým množstvím omáčky z rajčat a různých druhů koření; (RAE).

gandola, f. (1) (Ven): nákladní auto s přívěsem; (RAE).

gandolero, m. (1) (Ven): řidič nákladního auta; (RAE).

gandul¹, m. (1) (Kol, Kost, Kub, Hond, Nik, Portor): viz: *guandú*; m. (2) (Kub, Portor): semínko tohoto keře; (RAE).

ganga¹, f. (imit. hlas křiku tohoto ptáka); (1) (Kub): brodivý pták; ► ze stejné čeledi jako kolihy, ale který nežije jako tyhle v blízkosti vod, nýbrž blízko zoraných polí; (RAE).

ganga³, f. (1) (Portor): pouliční banda se špatnou pověstí; (RAE).

gangarria, f. (1) (Kub): malý zvonec; (2) f., hovor., použ. více v pl. (Kub): nevkusné krášení se; (RAE).

gangocho, m. (1) (StřAm, Bol, Chil, Ekv): viz: *guangoche*; (RAE).

ganso, m. (← got. **gans*; germ. *gans*, stř. niz. *gans*, zast. angl. *gôs*) (1) (Kub): homosexuál; (2) i adj. (Ekv): chamtivý člověk; (RAE).

gañote, m., hovor. (1) (Ven): hrubý, chraplavý hlas; (2) **a**, **o con**, **todo** ~, **o el** ~, adv., hovor. (Ven): z plna hrdla; (3) **refrescar alguien el** ~, hovor. (Ven): požit alkoholické nápoje; (RAE).

gañotudo, **-da**, adj. (1) (Nik): uječený; (RAE).

gara, m. (1) (Ekv): morče (samec); (RAE).

garabatal, m. (1) (Arg): oblast porostlá garabatos; (RAE).

garabatero, **-ra**, adj. (1) (Chil): sprostý člověk; (RAE).

garabato, m. (1) (Arg): různé košaté keře z čeledi luskovitých, charakteristické pro svoje trny v podobě svorek; (2) m., hovor. (Kub): hrbatý a zrudlý člověk; (RAE).

garaje, m. (← fr. *garage*); (1) (Portor): čerpací stanice; (RAE).

garambullo, m. (1) (Mex): kaktus, který má jako plod malou červenou opuncii; (2) m. (Mex): opuncie tohoto kaktusu; (RAE).

garandumba, f. (1) (Par): velké plavidlo na způsob pramice, které se užívalo na převážení nákladu po proudu řeky; (RAE).

garapiña, f. (1) (Kub): ochlazující nápoj; ► dělaný z kůry ananasu a vody s cukrem; (RAE).

gárboli, m., neobv., použ. na Kub (1) hra na schovávanou; (RAE).

garcero, m. (1) (Ven): místo obývané volavkami; (RAE).

⁷ Obr. č. 7; <http://plantes-rizieres-guyane.cirad.fr/var/riz_guyane/storage/images/media/images/paspalum_virgatum/9890-1-fre-FR/paspalum_virgatum.jpg>, [consulta: 15/03/2010].

garduña, f. (1) (Salv): nepořádná skupinka lidí; (2) (Salv): klukovská hra, která spočívá v házení věcí mezi dav; (RAE).

gareta, f. (1) (Portor): skandál, povyk, spor; (RAE).

garfio, m., hovor. (1) (Arg, Kub, Urug): lidský prst; (RAE).

gargal, m. (1) (Chil): duběnka, plod dubu; (RAE).

gargarear, intr. (1) (And., Am): kloktat; (RAE).

gárgaro, m. (1) (Ven): hra na schovávanou; (RAE).

garita, f. (← zast. fr. *garite*, dnes *guérite*); (1) (Mex): městská vstupenka; (RAE).

garlero, -ra, adj., hovor., i subst. (1) (Kol): užvaněný; (RAE).

garmasa, f., venk. (1) (Hond): kávová zrnka určená k domácí spotřebě, protože nejsou plnohodnotná; (RAE).

garnacha¹ (← provens. *ganacha* n. *garnacha*), f. (1) (Salv): starý automobil; (2) f. (Mex): hrubá tortilla s chili omáčkou a dalšími přísadami; (3) adv. **a la** ~ (Nik): z donucení, silou, násilím; (RAE).

garnatón, m., hovor. (1) (Kub): facka na tvář; (RAE).

garnucho, m. (1) (Mex): cvrknutí o prsty; ► rána, která se ušetří prostředníčkem nebo ukazováčkem po zachycení s palcem; (RAE).

garoso, -sa, adj. (1) (Kol, Ven): jedlík, nenasyta; (RAE).

garpar, tr., hovor. (metat. z *pagar*); (1) (Arg, Urug): zaplatit; (RAE).

garra, f. (1) (Arg, Urug): okraj kůže, který se při natahování upevňuje na tyčky; (2) f. (Kol, Urug): ztvrdlý a scvrklý kus kůže; (3) f. (Kol): kožený kabát; (4) f. (Urug): část postroje na ježdění na koni; (5) f., hovor. (Urug): předmět špatné kvality; (6) f. (Ven): velmi malé množství; př.: *No hay que coger ni una garra de sol.*; (7) f., pl. (Am): trhliny, cáry; (8) **hecho** ~s, adj., hovor. (Mex): chatrný; (RAE).

garrafa, f. (← port. *garrafa*, „láhev“, ← marok. arab. *ġerraf*); (1) (Arg, Bol, Urug): plynová bomba; (RAE).

garrancha, f., zast., použ. v Ar. a Kol. (← *garra* a *gancho*); (1) hák, skoba; (RAE).

garrapatero, m. (1) (Kol, Ekv, Ven): kukačka rýhozobá; ► *Crotophaga sulcirostris*; pták se zakřiveným zobákem, bílým hrudníkem a černými křídly, který se při lovu živí klíšťaty; (RAE).

garrapiñado, -da, f. (1) (Arg, Urug): hrst arašídů namáčených v sirupu; (RAE).

garrasí, m. (1) (Ven): typ kalhot; ► nošeny obyvateli nížin, na bocích se dají rozepnout a jsou zapínatelné až do podkolení, kde jsou zakončeny dvěma hroty; (RAE).

garrobear, intr. (1) (Nik): lovit garroba (plaz); (RAE).

garrobero, ra, adj. (1) (Nik): o psovi: schopný lovit garroby; (2) m/f. (Salv, Nik): lovec garrobů; (RAE).

garrobo², m. (1) (Kost, Salv, Hond, Nik): druh ještera; ► *Ctenosaura similis*⁸; plaz dlouhý asi 1,6 m s hřebínkem, který vede od krku až po polovinu ocasu; je podobný leguánovi, ale tmavší barvy; vyskytuje se v oblasti od Mexika až po Panamu; (RAE).

garronear, tr., hovor. (1) (Arg, Urug): tahat, vytáhnout z někoho peníze; (2) tr. (Arg, Urug): lstivě nebo nespravedlivě využít něčeho nebo někoho; (RAE).

garronero, -ra, adj., hovor., i subst. (1) (Arg, Urug): žebravý, dotěrný; (2) adj., hovor., i subst. (Urug): prospěchářský; (RAE).

garronuda, f. (1) (Bol): palma s nadzemními kořeny ve formě stolanu; (RAE).

garrote, adv. (← fr. *garrot*); (1) **al** ~ (Kub): o půjčování peněz: krátkodobé a se zvýšeným úrokem; (RAE).

garrotero, -ra, adj. (1) (Hond): dřič, šprt; (2) m/f. (Kub): člověk, který půjčuje peníze na krátkou dobu a s vysokým úrokem; (RAE).

garrudo, -da, adj. (1) (Kol): o dobytku: velmi hubený; (2) adj. (Hond): o mladíkovi: vysoký a silný; (RAE).

garúa, f. (← port. dialekt. *caruja*, „mlha“); (1) (Am): deštík, mrholení; (RAE).

garuar, intr., neosob. (1) (Am): poprchávat, mrholit; (RAE).

garufa, f., hovor. (1) (Arg a Urug): zábava, hýření, flámování; (RAE).

⁸ Obr. č. 8; <http://www.vivanatura.org/Ctenosaura_similisA1.jpg>, [consulta: 09/03/2010].

garzón⁹, m. (1) (Kol, Ven): pták z rodu královských volavek; ► s hlavou bez peří a velmi dlouhým zobákem; s červeným obojkem, černými křídly a bílým břichem; na spodní čelisti má jakoby kapsičku, do které uschovává vodu⁹; (RAE).

gasfitero, m. (← ingl. *gasfitter*); (1) (Per): instalatér, plynárenský zaměstnanec; (RAE).

gasolero, -ra, adj., i subst. (1) (Arg, Par, Urug): o automobilu, o mašině nebo motoru: naff'ák; (RAE).

gastivo, -va, adj. (1) (Ven): utrácivý, nehospodárny; (RAE).

gata, f. (1) (StřAm, Bol, Chil, Ekv, Per): zvedák (mašina na zvedání těžkých věcí); (2) f. (StřAm, Kub): mořská chrupavčitá ryba hnědožluté barvy; ► s dlouhými vousy na okraji u nosních dírek; dosahuje délky čtyř metrů, žije v tropickém Atlantiku a její maso je jedlé; (3) **estar preñando la ~** (Salv): zabíjet čas a předstírat práci; (RAE).

gatazo, hovor. (1) **dar alguien el ~, o un ~** (Ven): vzbudit pozornost elegancí nebo krásou; (RAE).

gateado, -da, adj. (1) (Arg): o stádu kobyli: tmavé a zebrované hřívý; (RAE).

gatera², f. (1) (Ekv): zelinářka (trhovnice); (RAE).

gatillo, m. (1) (Chil): dlouhá hříva; ► slouží jako úchyt při jízdě na koni; (RAE).

gato¹, m. (1) (Arg, Urug): tanec rychlých pohybů, doprovázen popěvkou; text se shoduje s různými prvky tance; (2) m. (Arg): hudba, která doprovází tento tanec; (3) m. (Kost): druh moučníku, který je obdelníkově nakrájen a dvě vrstvy jsou spojeny medem nebo marmeládou; (4) m. (Salv): biceps; (5) m., despekt., hovor. (Salv, Mex): sluha; (6) ~ **casero**, m. (Nik): informovaný zloděj; (7) ~ **de monte**, m. (Hond): americká šelma; (8) ~ **onza**, m. (Arg): ocelot; (9) **estar algo o alguien para el ~**, hovor. (Per): být ve špatné kondici nebo ve špatném zdravotním stavu; (10) **haber ~ en jaba** (Kub): být zapříčeněn; skrytá, tajná příčina nebo tajné pikle; (11) **hacerse el ~ bravo**, hovor. (Kost): zmocnit se něčeho; (RAE).

gato³, **-ta**, adj. (1) (Kost, Nik): o člověku: zeleno nebo modrooký; (RAE).

gatzco, -ca, adj. (1) (Nic): o člověku: že má zeleno blankytné oči; (RAE).

gauchada, f. (1) (JižAm, Kost): laskavost, pomoc; (2) f., málo použ. (Arg): vlastnost pastevce; (3) f. (Guat): vychytralý a neupřímný čin; (RAE).

gauchaje, m., málo použ. (1) (Arg, Urug): setkání nebo spolek gauchů; (RAE).

gauchear, intr. (1) (Arg, Urug): věnovat se zvykům gauchů; (RAE).

gaucho, -cha, adj. (1) (Arg, Urug): gaučovský; př.: *un apero gaucho*; (2) adj. (Arg, Urug): o člověku: vznešený, odvážný a štedrý; (3) adj. (Arg): o zvířeti nebo věci: výkonný; (4) málo použ. (Arg): zkušený v tricích; vychytralý, mazaný; (5) m. (Arg, Urug): venkovan se zkušenostmi v tradičních dobytčářských pracích; (RAE).

gavera, f. (1) (And., Kol, Ven): forma na střešní tašky; (2) (Kol, Ven): dřevěný přístroj s mnoha prostory, kde se ochlazuje a zahušťuje medová melasa získaná z cukrovaru; (3) (Ven): přepravka na lahve; (4) (Ven): nádobka na led; (RAE).

gaveta, f. (← it. *gavetta*); (1) (Kub): palubní deska (u automobilů); (RAE).

gavetero, m. (1) (Kub, Pan, Portor): komoda; (RAE).

gavia³, f. (1) (Kub): klas některých travin jako cukrové třtiny nebo kukuřice, který raší během doby květu; (RAE).

gavilán, m. (← got. **gabila*, -ans; ← něm. ant. *gabila* n. *gabala*); (1) (And, StřAm, Kub, Portor, Ven): záděra, zarostlý nehet; (2) m., hovor. (Kub, Ven): čepel od sekery; (3) m. (Kol, Ven): krahujec obecný; (4) m., hovor. (Ven): podnikavý člověk; (RAE).

gavilana, f. (1) (Kost): bylinná rostlina z čeledi smíšených; ► *Neurolaena lobata*¹⁰; má pravé lodyhy, které dovršují víc jak dvou metrů výšky; listy jsou rozděleny do úzkých a rozlehlých lalůček; má okoličnaté malé květy zlatavo žluté barvy; používá se v medicíně jako posilující prostředek a také proti horečce; (RAE).

gavillero, m. (1) (Chil): nahazovač otepů; (RAE).

gaza¹, f. (1) (Kost): kruhová část drátu, která slouží na udržení zavřených vrátek; (RAE).

gaznatada, f. (1) (Salv, Hond, Nik, Portor): facka na tvář; (RAE).

⁹ Obr. č. 9;

<http://3.bp.blogspot.com/_2OIMaNPouI/SQ8j9tcDAKI/AAAAAAAAAGw/3CwNDVGT3-U/s1600-h/garzon+gavan.jpg>, [consulta: 27/02/2010].

¹⁰ Obr. č. 10; <<http://www.sciencecases.org/chagas/figure4.jpg>>, [consulta: 27/02/2010].

gaznate, m. (1) (Mex): sladkost dělaná z ananasu nebo kokosu; (RAE).

gazanón, m. (1) (Kub, Hond, Nik): facka, pohlavek; (RAE).

gelado, -da, adj. (1) (Kost): velmi hubený a shrbený člověk; adj. (2) (Kost): užaslý, udivený, ohromený, rozpačitý; (RAE).

gelarse, prnl. (1) (Kost): o nezralém ovoci: seschnout, zvadnout; (RAE).

geminiano, -na, adj., i subst. (1) (Arg, Salv, Urug): Blíženec (o člověku); (RAE).

general, m. (1) ~ **brigadier** (Mex): brigádní generál (důstojník mexické armády); (2) ~ **de división** (Salv, Mex): důstojník s nejvyšší šarží v armádě; (RAE).

generala, f. (1) (Arg, Bol): zasvěcením Panny Marie uznávaná hodnost generála; (RAE).

gentarada, f., hovor. (1) (Ven): množství lidí; (RAE).

gente, f. (1) (Am) člověk; (2) (Am): slušný, poctivý člověk; př.: *Creerse gente. Hacerse gente. Ser gente*; (RAE).

gentil, adj., více použ. jako subst. v pl. (1) (Per): původní obyvatelé Peru (před Inky); (RAE).

gentillal, m. (1) (Nik): tlačnice, houf, spousta lidí; (RAE).

gil², -la, adj., i subst. (← *gil*); (1) (Arg, Urug): o člověku: neopatrný, neobežretný; (RAE).

gilada, f., hovor. (1) (Arg, Urug): jednání neobežretného člověka; (2) (Arg, Urug): spolek neobežretných; (RAE).

gimnasiada, f. (1) (Hond) gymnastická soutěž ve škole; (RAE).

giro², -ra, adj. (1) (And., Can., Mur., Am): o kohoutovi: tmavé barvy; se žlutým, někdy i stříbrným peřím na krku a křídlech; (2) (Chil, Kol): o kohoutovi: černobílého odstínu; (RAE).

globero, -ra, adj., hovor., i subst. (1) (Kub, Urug): ulhaný; (2) m. (Urug): žvýkačka, se kterou se dělají bubliny; (RAE).

globo, m., hovor. (1) (Kub): lež; (RAE).

gloriado, m. (1) (StřAm, JižAm): druh punče s pálenkou; (RAE).

glorieta, f. (← fr. *gloriette*); (1) (Kub): stánek; (RAE).

gobiernero, -ra, adj., despekt. (1) (Salv): vládní zřízenec; (2) adj. (Ven): vládní; (RAE).

gobiernista, adj. (1) (Kol, Ven): vládní; (2) (Kol, Ven): přívrženec vlády; (RAE).

godismo, m. (1) (Ven): společenský a politický směr založen na konzervativních myšlenkách, které se hájily v 19. století ve Venezuele; (2) m. (Ven): vlastní postoj godovců; (RAE).

godo, -da, adj., despekt., i subst. (1) (Bol, Chil): Španělák; *použ. i v jiných částech Am*; (2) adj., i subst. (Ven): konzervativec; (RAE).

gol, m. (← ingl. *goal*, „branka“); (1) ~ **en contra** (Arg, Urug): ve fotbale: vlastní gól; (2) (Arg, Urug): čin, který se postaví proti tomu, kdo ho vykonal; (3) ~ **olímpico**, m. (Arg): ve fotbale: gól z rohového kopu, který se nedotkne žádného hráče; (RAE).

golero, m. (1) (Urug): brankář; (RAE).

golilla, f., venk. (1) (Arg, Urug): šátek, který nosí venkované kolem krku; (2) f. (Chil): kroužek, nákrúžek; (3) f. (Kub): ozdoba, která se dává na ocas létajícímu drakovi; (4) f. (Salv): hrdý, pyšný nebo vychloubačný postoj; (5) f. (Nik): vlastní čin šejdíře, komedianta; (6) f., hovor. (Ven): snadno získaná cenná věc; (7) **llevarse en la ~ a alguien**, hovor. (Kub): zabít; (8) hovor. (Kub): vynechat někoho při rozdělování něčeho; (9) hovor. (Kub): způsobit někomu újmu, především se špatným úmyslem; (10) hovor. (Kub): souložit; (RAE).

golillero, -ra, m/f. (1) (Salv): sudič, kverulant, šejdíř; (2) (Nik): komediant nebo falešník; (3) (Ven): člověk tíhnoucí k tomu, aby věci získával zadarmo; (RAE).

gollete, fr., hovor. (← fr. *goulet*, úžina); (1) **no tener ~** (Arg, Urug): postrádat soudnost nebo smyslnost; (RAE).

golletear, tr. (1) (Kol): uchopit někoho pod krkem; (RAE).

golondrina, f. (1) (Kost, Hond): vlaštovičnick větší; ► *Chelidonium majus*; planá mléčná americká rostlinka z čeledi pryšcovitých, která dosahuje 20 cm výšky; má protilehlé listy s cípatými okraji, květenství má kulaté v průměru 1 cm; je nažloutlé barvy s drobnými květy a plodem v trojlaločné tobolce; její mlíčí se využívá v tradiční medicíně; (2) f. (Salv, Hond): zánět žláz (infekční zánět); (3) f., málo použ. (Chil): stěhovácí vůz; (RAE).

golosa, f. (1) (Kol): házení na čáru; (RAE).

golpe, m., despekt. (1) (Urug): žena, která dá lehce souhlas k milostné nebo příležitostní schůzce; (2) m., hovor. (Urug): milostná schůzka; (RAE).

golpiza, f., hovor. (1) (Am): výprask, bití; (RAE).

goma, f. (1) (StřAm): kocovina; (2) f. (Ven): u koní: chrupavčitý nebo kostní nádor, který dosahuje až ke končetinám a vede až k nehybnosti a bolesti; (3) **estar alguien por la ~**, hovor. (Kub): chovat se v dané situaci náročně nebo netolerantně; (4) (Kub): být znechucený; (5) **por la ~**, adv., hovor. (Ven): velmi dobře; (6) (Ven): uspořádaně; (RAE).

gomería, f. (1) (Arg, Bol, Par, Urug): prodej nebo opravna pneumatik; (RAE).

gomero¹, -ra, m/f. (1) (Arg, Bol): opravář nebo prodejce pneumatik; (2) m. (JižAm): kaučukovník; (3) m. (Arg): fikovník pryžodárný; ► *Ficus elastica Roxb*¹¹; dekorační strom z rodu morušovníků; má širokou korunou se zářícími zelenými listy na nejvyšší části stromu a s více jasnými na spodní části; listy jsou podlouhlé a velké se silnými nažloutlými žilkami; (4) f. (Arg): prak; (RAE).

gomita, f. (1) (Arg, Urug): guma (elastický proužek nebo pás); (RAE).

góndola, hovor. (← it. *gondola*, ← řeč. bizant. *κοντοῦλα*, „loď s krátkým ocasem“) (1) **andar, ir, o salir, alguien en ~** (Ven): vytěžit ze situace to nejlepší; (RAE).

gordo, -da, f. (1) (Mex): silnější kukuřičná placka; (2) **estar gorda una mujer**, hovor. (Bol, Chile): být těhotná; (RAE).

gorgorear, intr. (1) (And, Bol, Chil): trylkovat; (RAE).

górgoro, m. (1) (Mex): malá bublina; (RAE).

gorila, m., hovor. (1) (Arg, Guat, Nik, Urug): příslušník policie nebo vojska, který jedná o porušování lidských práv; (2) m., despekt., hovor. (Arg, Kub, Urug, Ven): jedinec, většinou voják, který řeší moc silou; (3) m., hovor. (Salv): voják; (RAE).

gorjear, intr., zast., použ. v Am (← *gorja*); (1) vysmívat se; (RAE).

gorrear, tr. (1) (Kost): uštvět ránu; konkrétně, když se jedná o zradu; (2) tr. (Kost): ošidit, napálit; (RAE).

gorrión, m. (1) (Kost): kolibřík (americký pták); (RAE).

gota, f. (1) (Kol): napadení určitých plodin (jako brambor) houbou, která spálí stonek; (2) **caer a alguien la ~ fría**, hovor. (Kol): mít smůlu; (RAE).

gotera, f., pl. (1) (Bol, Chil, Kol, Ekv, Mex): okolí; (RAE).

gotero, m. (2) (Am): kapátko; (RAE).

goyo, -ya, adj. (1) (Nik): rozumbrada, vševěd; (2) f. (Salv): kocovina; (RAE).

gozadera, f. (1) (Kub): bouřlivá párty s pitím a tancem; (2) f., hovor. (Ven): hojně si užívat; (RAE).

gozón, -na, adj., hovor. (1) (Kub, Ven): o člověku: těší se z malé věci; (RAE).

grabador, -ra, m. (1) (Arg, Urug): magnetofon; (RAE).

gracejada, f. (1) (StřAm, Mex): pitomost, šaškovina; obvykle nevkusná; (RAE).

gracia, f. (1) (Kol): hrdinský čin, skutek, zasloužilost; př.: *La gracia de Lindbergh fue cruzar el Atlántico sin copiloto.*; (RAE).

gradiente, f. (1) (Bol, Chil, Ekv, Nik, Per): svah, stoupání; (RAE).

grado¹, m. (1) (Ven): promoce; (2) **en ~ treinta y tres**, adv., hovor. (Ven): tajně; (RAE).

graficar, tr. (1) (Arg, Chil, Kub, Salv, Urug): představovat mimiku nebo symboly; (RAE).

grajiento, -ta, adj., hovor. (1) (Kol, Kub, Per, Portor): člověk páchnoucí potem; (RAE).

grajo, m. (1) (Antil, Kol, Ekv, Per): pot v podpaží; (2) m. (Kub): páchnoucí rostlina z rodu myrtovitých; má oválné a zářící listy; květy má bílé a plody kulaté s hrubým a drsným povrchem; (RAE).

grama, f. (1) (Ekv, Hond, Pan, Per, Portor): trávník; (RAE).

gramalote, m. (1) (Kol, Ekv, Per): pící rostlina z čeledi travnatých; (RAE).

gramilla², f. (1) (Arg): plazící se rostlina z čeledi travnatých; některé z těchto druhů se používají jako krmivo; (2) f. (Arg, Bol, Hond, Per, Urug): trávník; (RAE).

granadillo, m. (← *granada*, „barvou dřeva“); (1) (Kol): mučenka; (2) m. (Kub): strom z rodu vikvovitých; ► *Buchenavia tetraphylla*¹² dosahuje výšky 6-8 m, je střední koruny; má křivý kmen a větve se samými rovnými a ostrými ostny; listy má oválné, tupé a houževnaté; květy jsou ve svazečku běloučké a plod ukryt v chlupaté slupce; dřevo má tvrdé, hutné a je úzkého zrna; barva je červená a žlutá; používá se v truhlářství; (RAE).

¹¹ Obr. č. 11; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id49895/?taxonid=62051>>, [consulta: 27/02/2010].

¹² Obr. č. 12; <http://www.picsfrom.com/oneadmin/_files/photogallery/da734_arbol-granadillo.jpg>, [consulta: 09/03/2010].

grandulón, -na, adj., hovor., více despekt. (1) (Am): velikánský; především když se chová jako dítě; (RAE).

granillo, m. (1) (Ekv): pšeničná mouka bez kvetení; (RAE).

granizado, -da, f. (1) (And., Chil): ledová tříšť; ► drcený led se šťávou; (RAE).

granjería, f., více v pl. (1) (Ven): malé cukroví nebo domácí pochoutka určena především pro prodej; (RAE).

granza², f. (1) (Kost): slupka rýžového zrna; (RAE).

granzón, m. (1) (Ven): šťouchaný malý kámen smíchaný s pískem a cementem, který se používá na stavbách; (RAE).

grapa², f. (← it. *grappa*); (1) (Arg, Urug): pálenka z hroznové sedliny; (RAE).

grasa, despekt., hovor., i adj. (1) (Arg, Urug): osoba s vulgárními zvyky a přednostmi; (RAE).

grasera, f. (1) (Urug): odpad; (RAE).

gratarola, adv., hovor. (1) (Urug): zdarma; (RAE).

gratiñán, adv., m., hovor. (1) (Kub, Ven): zdarma; (RAE).

greco, -ca, f. (1) (Am): louhovač kávy, užívaný především v kavárnách; (RAE).

gremialista, com. (1) (Arg, Chil, Urug, Ven): ředitel družstva nebo jeho společník; (RAE).

grenchada, f. (1) (Salv): neotesanec; (2) f. (Salv): spolek neotesaných; (RAE).

grenchar, tr. (1) (Salv) násilím si podrobit; (RAE).

grencho, -cha, adj., i subst. (1) (Salv): hrubý, drsný (nevzdělaný) člověk; (2) adj., i subst. (Hond): o člověku: bílé pleti a světlými vlasy; (3) adj., despekt., hovor., eufem., i subst. (Hond): Američan; (4) m. hovor. (Hond): americký dolar; (RAE).

greña, f., použ. v Mex (1) (And.): množství zralého obilí, které se dá do mlatu; (2) adv., hovor., málo použ. **a toda** ~ (Mex): co nejrychleji; (3) **en** ~, adj., málo použ. (Mex): nezpracovaný, bez čištění nebo bez zušlechťování; př.: *plata en greña*; (RAE).

grifar, tr. (1) (Kost): na stavbě: ohnout tyč, aby se udělal kruh; (RAE).

grifarse, prnl. (1) (Kost): mít husí kůži; (2) prnl. (Kost): dopovat se marihuanou; (RAE).

grifo, -fa, adj., i subst. (← pozdní lat. *gryphus*, lat. *gryps*, *gryphis*, ← řeč. *γρῦψ*, *γροπιός*, „kohoutek, pohádkové zvířátko“); (1) (Antil): o člověku: má kudrnaté vlasy, které označují míšence bílé a černé rasy; (2) adj. (Kol): podnapilý, domýšlivý; (3) adj. (Kost): o člověku: že má husí kůži; (4) adj., i subst. (Kost, Salv, Hond, Mex): člověk otráven marihuanou; (5) adj. (Kub): o ptáku, zejména o kohoutovi nebo slepici: že má kadeřavé peří; (6) adj., i subst. (Hond, Mex): opilý; (7) m. (Per): benzínové, naftové nebo petrolejové čerpadlo; (RAE).

grima, f. (snad z gót. **grimms*, „strašný“; něm. ant. *grimmi*, nepřátelský, nórd. *grimmr*, „vzteklý“); (1) (Hond): silné obavy, strach; (RAE).

grimillón, m. (1) (Chil): množství, houf; př.: *un grimillón de hormigas*; (RAE).

gringada, f. (1) (Arg, Hond, Nik): spolek nebo celek gringů (Američanů); v Arg málo použ.; (2) f., hovor. (Hond): řečeno nebo uděláno gringem (Američanem); (RAE).

gringo, -ga, adj., i subst. (1) (JižAm, Kub, Salv, Hond, Nik): Američan; (2) adj., i subst. (Urug): Angličan; (3) adj., i subst. (Urug): Rus; (4) m/f. (Bol, Hond, Nik, Per): člověk s blond vlasy a bílou pletí; (RAE).

gringuele, m. (1) (Kub): krmná rostlina; ► s žilkovitým stonkem; s nafialovělou barvou a velkými cípatými listy se dvěma vousy na spodní části; (RAE).

gringuero, -ra, adj., hovor. (1) (Hond): o člověku: že chrání nebo podporuje a pomáhá američanům nebo vládě Spojených Států Amerických; (RAE).

gripa, f. (1) (Kol, Mex): chřipka; (RAE).

grisapa, f., hovor. (1) (Ven): povyk (křičení); (RAE).

grisma, f. (1) (Salv, Guat, Hond, Nik): žďibec, troška, špetka; (RAE).

gritadera, f. (1) (Kol, Kub, Salv, Hond, Ven): křičení, pokřik; (RAE).

gritonear, intr. (1) (Chil, Hond): křičet; (2) intr. (Chil, Hond): hubovat křičením; (RAE).

grosella, f. (← fr. *groseille*); (1) (Kub): meruzalka, rybíz; (RAE).

gruero², m. (1) (Kub, Ven): jeřábník; (RAE).

grulla, f. (1) (Hond): hlouček vykřikujících lidí; (RAE).

grullo, adj. (1) (Mex): o koni: popelavé barvy; (2) m. (Ven): mince, která má hodnotu pěti peset; (RAE).

grupí, m., hovor. (1) (Arg, Urug): falešný dražitel na aukci; (RAE).

grupiento, -ta, adj. hovor. (1) (Chil): o člověku: že se snaží přesvědčit falešnými a nesouvislými argumenty; (RAE).

grupo, m. (← it. *gruppo*); (1) (Arg, Kub, Urug): spolužáci z jednoho oboru; (2) ~ **de pertenencia**, m. (Arg, Kub): společenská skupina, do které se připisují jedinci, aby sdíleli jejich postoj, hodnoty, názory, atd.; (RAE).

gua², citosl. (1) (Bol, Kol, Par, Per, Ven): jé!, ah!; ► při vyjádření strachu, obav nebo obdivu; (RAE).

guaba, f. (1) (StřAm, Antil, Ekv): strom inga; (2) f. (StřAm, Antil, Ekv): plod tohoto stromu; (RAE).

guabairo, m. (1) (Kub): lelek; ► noční pták 30 cm dlouhý, peří má tmavě červené barvy prožilkované černou; žije v lese a živí se hmyzem; (RAE).

guabán, m. (1) (Kub): lesní strom z čeledi zederachovitých; ► *Trichilia tuberculata*, jeho dřevo se používá na výrobu držadel u nářadí; (RAE).

guabico, m. (1) (Kub): strom z čeledi láhevnikovitých (*Anonáceas*); ► má oválné, tupé, střídavé a lesklé listy zeleno bledé barvy; má samostatné květy s šesti okvětními lístky, tři z nich jsou dlouhé a kaštanové barvy, ty další jsou skoro trojúhelníkové; plody jsou uschovány v pochvě; jeho dřevo je tvrdé a tenké; (RAE).

guabina, f. (1) (Antil, Kol, Salv, Hond, Ven): sladkovodní ryba; ► *Hoplias malabaricus*¹³; má jemné a chutné maso se slizovitým tělem, trochu válcovitého a hlavou tupého úhlu; (2) f. (Kol): lidová hudební píseň z hor; (3) despekt., hovor. (Kub): člověk, který záměrně a často mění názor nebo politickou příslušnost; nebo který se zdržuje výběru politické strany; (4) despekt., hovor. (Kub): zbabělec; (5) **más resbaloso que la** ~, adj., hovor. (Portor, Ven): o člověku: zvyklý mít úspěch v různých situacích; (6) (Portor): muž, který se vyhýbá svatbě; (RAE).

guabo, m. (1) (Kost, Ekv): strom inga; (RAE).

guabul, m. (1) (Hond, Nik): pití kmene Misquitú; ► připravuje se z banánového nebo jiného druhu šťouchaného banánového krému smíchaného s vodou, někdy také s mlékem z kokosu nebo kravího mléka s cukrem; (RAE).

guácala, citosl., hovor. (1) (Salv, Hond, Mex): pch!; použ. při naznačení nevole, hnusu nebo odmítnutí; (RAE).

guacalada, f. (1) (Salv, Hond, Nik): množství tekutiny, která se vejde do nádoby (guacaly); (2) adv., hovor. **a ~s** (Hond): celé hromady, v přemíře, ve velkém množství; (RAE).

guacalazo, m. (1) (Nik): rána daná nádobkou (guacalem); (2) m. (Nik): rána, která se někomu uštědří na hlavě; (RAE).

guacalote, m. (1) (Kub): šplhavá rostlina z čeledi vikvovitých; ► *Caesalpinia crista*, má hrubé stonky se silnými trny a jako ovoce má pochvu, která obsahuje dvě tvrdá a žlutá semínka o velikosti jako oliva; (RAE).

guacamaya, f. (1) (Kub, Hond): keř z čeledi luskovitých z tropické části Ameriky; ► *Senna alata*¹⁴, má dvojtě složené listy; květenství má ve velkých hroznech s naoranžovělými nebo žlutými květy a plod je skryt v ploché a holé pochvě; (2) f., nepouž. (StřAm, Kol, Mex a Ven): papoušek ara; (RAE).

guachaca, adj. (1) (Chil): obyčejný, prostý; m/f.(2) (Chil): ochlasta (RAE).

guachada, f. (1) (Kol): lumpárna, ničemnictví; (RAE).

guachafita, f., hovor. (1) (Ven): povyk, křik (pokřik); (2) f., hovor. (Ven): nedostatek poctivosti, pořádku nebo průbojnosti; (RAE).

guachafitero, -ra, adj. (1) (Ven): o člověku: že se mu líbí povyk; (RAE).

guachaje, m. (1) (Arg, Chil): stádo telat oddělených od svých matek; (RAE).

guachalomo, m. (1) (Chil): viz: *huachalomo* (řez hovězího masa; penis); (RAE).

guachapelí, m. (1) (Ekv, Ven): strom z čeledi citlivkovitých podobný jako akácie; ► *Albizia guachapele*¹⁵; jeho dřevo je silné, pevné, světlé barvy a používá se na výrobu loděnic; (RAE).

¹³ Obr. č. 13; <http://pegasus.ucla.edu/ce/biodiversidad/GaleriaPeces_archivos/Hmalabaricus.jpg>, [consulta: 09/03/2010].

¹⁴ Obr. č. 14; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id51731/?taxonid=209157>>, [consulta: 09/03/2010].

¹⁵ Obr. č. 15;

<http://2.bp.blogspot.com/_7_IqjEn9AJI/S0FOZa8tywI/AAAAAAAAAZQ/rT0BePwUYq0/s400/Guachapel%C3%AD,+fernans%C3%A1nchez,+guayac%C3%A1n.jpg>, [consulta: 09/03/2010].

guachar, tr. (1) (Ekv): viz: *huachar* (orat) ; (RAE).

guácharo, -ra, adj., i subst. (1) (Ekv): sirotek; (2) f. (Pan): doprovodný hudební nástroj sestaven z dýně s vydloubanou dužinou, do které se udělá řada souběžných drážek, které se dotýkají destiček na udávání taktu; (RAE).

guachimán (← ingl. *watchman*), m. (1) (Chil): strážce lodí; (2) m. (Kost, Guat, Guin., Hond, Nik, Pan, Per, Dom): strážný, hlídač, strážník; (3) m. (Salv, Nik): sluha; (RAE).

guachinear, intr. (1) (Kub): být na rozpacích, váhat; (RAE).

guachipelín, m. (1) (Kost): viz: *guachapelí*; (RAE).

guaco¹, m. (1) (Kost, Hond): pták z řádu sokolovitých s černým tělem a bílým břichem; (RAE).

guadal, m. (1) (Arg): písčité země, která se za deště mění v bahniště; (RAE).

gadaño, m. (1) (Cád., Kub): přístavní člun; (RAE).

guadua, f. (1) (Kol, Ekv, Per, Ven): bambus; ► velmi silný a vysoký bambus, má přibližně půl metru velké ostny a rourky; (RAE).

guadúa, f. (1) (Ekv): viz: *guadua*; (RAE).

guadual, m. (1) (Kol, Ekv, Ven): oblast s bambusy; (RAE).

guáduba, f. (1) (Kol): viz: *guadua*; (RAE).

guágara, f. (1) (Kost): palma; (RAE).

guagra, f. (1) (Kost): palma (strom); (RAE).

guagua¹, f. (1) (Can., Antil): minibus; ► místní městský nebo meziměstský dopravní prostředek s pevným jízdním řádem; (2) f. (Kub, Dom): rodové jméno nesčetně mnoha druhů malého polokřídleho hmyzu s bílou nebo šedou barvou, který napadá a ničí mnoho druhů rostlin, zejména citrusy; (RAE).

guaguancó, m. (1) (Kub): lidový hudební žánr doprovázen zpěvem a tancem; (RAE).

guaguasí, m. (1) (Kub): druh stromu; ► strom 8 m vysoký se slaboučkým dřevem listy má oválné a na povrchu lesklé; květy jsou bělavé a plod podlouhlý a drsný; naříznutím kmene vyteče aromatická pryskyřice, která se využívá jako projímadlo; (RAE).

guaicurú, m. (1) (Arg): druh rostliny; ► je asi půl metru vysoká s hrubým, žíhaným a čtyřúhlym stonkem, listy má střídavě chlupaté, ostré a žilnaté; květy má modrofialové na hroznu a kořen větvenovitě dřevnatý; má léčebné účinky; (RAE).

guailón, -na, m/f. (1) (Chil): neobratná, nešikovná, hloupá osoba; (RAE).

guairabo, m. (1) (Chil): kvakoš noční; ► *Nycticorax nycticorax*¹⁶, noční brodivý pták bílého peří s černou hlavou a hřbetem; (RAE).

guairuro, m. (1) (Bol, Per): viz: *huairuro*; ► *Ormosia coccinea*, luskovitá rostlina nacházející se v Peru; má plody v pochvě s nejedlými semínky červeno černé barvy, které se používají jako ozdoba nebo jako amulet; (2) m. semínko této rostlinky; (RAE).

guajaca, f. (1) (Kub): planá rostlina; ► zaplétá se a věsí na stromy, jako by byla hustými vlasy; stonek má nitkovitý; listy má velmi rozlehlé s květy se třemi okvětními lístky; dobře upravená vlákna této rostliny se používají na výplň matrací; (RAE).

guajacón, m. (1) (Kub): živorodka; ► živorodkovití - rodové jméno různých druhů malých ryb, živorodých nebo vejcorodých, které se živí larvami; (RAE).

gualanday, m. (1) (Kol): žakaranda mimózolistá; ► *Jacaranda mimosifolia*¹⁷; korpulentní strom z čeledi trubačovitých, s květy barvy nachu; (RAE).

gualicho (← *gualicho*, jméno, které dali indiáni Tehuelches duchu zla), m. (1) (Arg, Urug): kouzlo (praktiky čarodějů); (2) m. (Arg, Urug): kouzelný předmět; (3) m., málo použ. (Chil): ďábel; (RAE).

gualiqueme, m. (1) (Hond): luskovitý strom; ► vyskytuje se od Mexika až po Kolumbii, který dosahuje až 10 metrů výšky; má ostré trny na kmeni a větvích, má trojlístkové listy, květy jsou červené v hroznu a plod je v pochvě s mnoha semínky šarlatově zbarvený s černou skvrnou; kůra a květ se v odvaru využívají v tradiční medicíně; (RAE).

¹⁶ Obr. č. 16; <<http://www.biolib.cz/cz/taxon/id8396/>>, [consulta: 09/03/2010].

¹⁷ Obr. č. 17;

<http://www.casanare.gov.co/tools/microThumb.php?src=recurso_user/imagenes//Flora/Gualanday.jpg&w=400>, [consulta: 09/03/2010].

guama, f. (1) (Kol, Ven): plod stromu inga; ► lusk je půl metru dlouhý a 4 cm široký, je plochý, neohebný, tmavohnědý a pokrytý chmýřím, které se lehce sejme, uzavírá ho deset i více lůn s každým po jednom oválném semínku, která jsou pokryta jedlou, velmi sladkou a bílou hmotou jako chumáč bavlny; (2) f. (Kol): strom inga; (3) f., hovor. (Salv): lidská noha; (RAE).

guambia, citosl., hovor. (1) (Urug): pozor, bacha; ► užívá se jako upozornění, aby byl člověk opatrný nebo jako prevence; (RAE).

guame, m. (1) (Portor): jednoduchá věc na práci; (RAE).

guamil, m. (1) (Hond): odpočatá zemědělská půda během více jak jednoho sběru, s hojnou a četnou vegetací; m. (2) (Hond): strniště, pohrabiny (pole po žních); (RAE).

guámpora, f. (1) (Kub): krátká mačeta s širokou čepelí užívaná na sekání cukrové třtiny; (RAE).

guanabá, m. (1) (Kub): bukač severoamerický; ► *Botaurus lentiginosus*¹⁸; brodivý pták s širokým a načernalým zobákem, s černou hlavou a částí krku; má dvě spojené bílé peří asi 20 cm dlouhé, zbytek peří je popelavé; oči má velké a nohy žluté; živí se hlavně mořskými plody; (RAE).

guanábana, f. (1) (Am): plod láhevniku; (2) f. (Kub): láhevnik; (RAE).

guanabanada, f. (1) (Am): osvěžující nápoj z láhevniku; (RAE).

guanabima, f. (1) (Kub): plod kokosové palmy; (RAE).

guanacada, f. (1) (Salv): spolek Salvadořanů; (2) f., despekt. (Salv) vlastní slovo nebo čin Salvadořana; (3) f. (Nik): hloupost; (RAE).

guanajada, f. (1) (Kub): hloupost; (RAE).

guanana, f. (1) (Kub, Ven): husa sněžní; ► *Chen caerulescens*¹⁹; vodní pták podobný huse, i když o něco menší, který když je mladý, tak má popelavé peří a potom se přemění na bílé s černými letkami; (RAE).

guanaquismo, m. (1) (Salv): vlastní čin Salvadořanů; (2) m. (Salv): způsob mluvení Salvadořanů; (RAE).

guancasco, m. (1) (Hond): dohoda o místních slavnostech El Guancasco; ► setkání dvou sousedících vesnic ku příležitosti oslavy jejich patronů doprovázenými muzikou a tancem; cíl těchto slavností je udržet vzájemné sdružení mezi vesnicemi; (2) m. (Hond): příspěvek na konání těchto slavností; (RAE).

guanchaca, f. (1) (Ekv): vačice; (RAE).

guanchinche, adv. (1) a ~ (Pan): rozkročmo na někom; př.: *cruzó el río con el niño a guanchinche*; (RAE).

guandoca, f. (1) (Kol): vězení; (RAE).

guandú, m. (1) (Kol, Kost, Pan, Portor, Ven): keř z rodu vikvovitých; ► *Cajanus cajan*²⁰; asi 2 m vysoký, vždy zelenkavý, s chlupatými větvemi; listy má podlouhlé, zelené na povrchu a bledé na opačné straně; tyto listy slouží jako potrava pro dobytek; květy má žluté a plody jsou umístěny v chlupaté pochvě, která uzavírá malá semínka, která jsou velmi výživná, i když trochu tvrdá; (RAE).

guanepe, m. (1) (Ven): druh košíku, ve kterém indiánské ženy nosily své děti na hrudi; (2) m. (Ven): druh houpací sítě; ► na vesnicích sloužila jako kolébka pro děti; (RAE).

guango², -ga, adj. (1) (Mex): široký, prostorný; (RAE).

guangoche, m. (1) (StřAm, Mex): hrubá tkanina; druh pytloviny na balení, pokrytí, atd.; (RAE).

guangocho, -cha, adj. (1) (Hond): o části oděvu: široký; (2) m. (Salv, Hond): viz: *guangoche*; (3) m. (Hond): pytel dělaný z guangoche; (RAE).

guangolola, f. (1) (Hond): rodové jméno různých druhů ptáků, které obývají oblast od Mexika až po Kostariku; tělo mají zavalité, štíhlý krk, tenký zobák, ocas velmi krátký, nohy krátké a silné; na jeho peří panuje barva kávy, šedá a olivově zelená; (RAE).

guanín, m. (1) (Kol, Portor, Dom): mezi kolonizátory Ameriky: nízkokaratové zlato vyrobeno indiány; m. (2) (Kol, Portor, Dom): šperk vytvořený indiány z tohoto kovu; (RAE).

guanina, f. (1) (Kub): travnatá rostlina z rodu vikvovitých; ► *Senna occidentalis*; asi 1 m vysoká, celá pokrytá hedvábným chmýřím s listy, které se v noci ohýbají, jsou složeny ze čtyř párů lístků a

¹⁸ Obr. č. 18; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id78998/?taxonid=126165>>, [consulta: 09/03/2010].

¹⁹ Obr. č. 19; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id20812/?taxonid=8436>>, [consulta: 09/03/2010].

²⁰ Obr. č. 20; <http://www.inta.gov.ar/cerroazul/images/galeria/guandu2_gal.jpg>, [consulta: 09/03/2010].

jedné žlázy uprostřed každého páru; květy má žluté s pěti okvětními lístky a s čtyřúhlým příčně členěným luskem, který obsahuje mnoho hnědých semínek ve formě srdíček, které, když jsou pražené, nahrazují kávu; (RAE).

guaniquí, m. (1) (Kub): nevadlec hřebenitý; ► *Celosia argentea*; liána, která roste v horách, má střídavě špičaté listy, květy má bez okvěti s prodlouženým prašníkem; stonky se pro svou ohebnost používají hlavně na vyrábění košíků; (RAE).

guanota, f. (1) (Ven): lesní včela; ► obvyklá pro stepy; je podlouhlá, černá a chlupatá, nemá žihadlo; buduje v dutých kmenech stromů velké plásky načernalého vosku s hojným načervenalým medem; (2 f.) (Ven): velmi silný med této včely; (3) f. (Ven): úl této včely; (4) **descargar la ~**, hovor. (Ven): oklamat; (RAE).

guanta², f. (1) (Ekv): paka nížinná; (RAE).

guanta³, f. (1) (Chil): lilkovitá pícní rostlina; (RAE).

guantanamero, -ra, f. hovor. (1) (Kub): hrubé a drzé pokárání; př.: *Armar, dar, formar, meter una guantanamera*; (RAE).

guante, adv. (← kat. *guant*, ← frank. **want*; cf. n. něm. *wante*, niz. *want*); (1) **al duro y sin ~** (Kub): o mluvení: bez vytáček a okolkování; (2) adv. (Kub): o jednání: s přísností a náročností; (3) **colgar los ~s** (Arg, Kub, Guat, Pan, Urug): vzdát se (odstoupit z firmy); (4) (Kol): zemřít; (RAE).

guantear, tr. (1) (And., Am): nafackovat; (RAE).

guape, adj., i subst. (1) (Nik): dvojče; (RAE)

guapear, intr. (1) (Bol, Chil, Kub, Ven): chvástat se; (2) intr. (Ven): čelit morální újmě; (RAE).

guapetonería, f., hovor. (1) (Kub): frajeřina; (2) f. (Ven): odvážnost; (RAE).

guapinol, m. (1) (Salv, Guat, Hond): viz: *curbaril*; ► *Hymenaea courbaril*²¹; strom z čeledi vikvovitých, který se vyskytuje v tropické části Ameriky; je 7 m vysoký s masivní korunou a drsným kmenem; listy má rozděleny na oválné, rovné a houževnaté lístky; květy jsou v květenství světle žluté; plod je umístěn v nahnědlé pochvě s několika semínky; jeho načervenalé a tvrdé dřevo se používá v truhlářství; (RAE).

guapo, -pa, adj., hovor. (1) ~ **y apoyado** (Ven): o člověku: že je pod ochranou vládnoucích; (RAE).

guapomó, m. (1) (Bol): šplhavá rostlina s kulatým a žlutým plodem, se třemi nebo čtyřmi semínky a sladkokyselou dužinou; (RAE).

guapote, -ta, m. (1) (Kost, Guat, Nick): kančík managujský; ► *Parachromis managuensis*²²; sladkovodní ryba, velmi masitá; existuje více druhů této ryby; (RAE).

guapurú, m. (1) (Bo): lilek; (RAE).

guaquear, tr. (1) (Kost, Hond): viz: *huaquear* (hledat zakopaný poklad); (RAE).

guaquero, -ra, m/f. (1) (Kost, Hond): viz: *huaquero* (hledáč pokladů); (RAE).

guara², f. (1) (Kol): ibis rudý; ► *Eudocimus ruber*²³; druh kondora krocanovitěho nebo supa antilského; je bez peří na hlavě a na části krku; (2) f. (Hond): papoušek ara; (RAE).

guarabeado, -da, adj., hovor. (1) (Kub): o tkanině nebo kusu oblečení: vzorkovaný s mnoha barvami; (RAE).

guaracaro, m. (1) (Ven): fazol měsíční; ► *Phaseolus lunatus*; luskovitá rostlina bez úponku, která spirálovitě obklopuje různé věci, na které dosáhne nebo krouť své stonky jedny na druhé; (2) m. (Ven): jedlá semínka této rostliny; (RAE).

guaracha, f. (1) (Kub, Guat, Nik, Pan, Portor): lidový afroantilský tanec v párech; (2) f. (Kub): lidová píseň, která doprovází tento tanec; je především pikareskního nebo satirického nádechu; (RAE).

guarachero, -ra, m/f., hovor. (1) (Kub): skladatel nebo zpěvák guarachas; m/f. hovor. (2) (Kub): fláma, flamendr; (RAE).

guarachoso, -sa, adj., hovor. (1) (Ven): veselý, samá legrace; (RAE).

guarachudo, -da, adj., i subst. (1) (Mex): o člověku: že nosí sandále; (RAE).

guaragua, f., i v pl. (1) (Bol): přehnaná ozdoba; (RAE).

guaraguao, m. (1) (Portor): název různých rostlin; (RAE).

²¹ Obr. č. 21; <<http://www.cds.ed.cr/teachers/harmon/guap%20flower.jpg>>, [consulta: 09/03/2010].

²² Obr. č. 22; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id43484/?taxonid=125276>>, [consulta: 09/03/2010].

²³ Obr. č. 23; <http://www.berohoka.com.br/arquivos/imagens/editor/Image/ave_guara.jpg>, [consulta: 09/03/2010].

guaral, m. (1) (Ven): provaz střední tloušťky s vlákny z bavlny nebo z cocui, zatočené do dvou nebo více pramenů; (2) m. (Ven): provaz na lovení ryb; (RAE).

guáramo, m. (1) (Ven): hodnota, moc; (RAE).

guaraná, f. (1) (StřAm, Bol, Par): keř z rodu mýdelníkovitých; ► *Paullinia cupana*; má úponkovité stonky 2- 3 m dlouhé; listy má neopadavé a střídavé; květy jsou bílé a plod váčkově vejčitý, který se dělí na tři části; v každém plodu je semínko s rozměrem podobným jako hrách, černé barvy a nažloutlé pecky, která se po pražení užívá na přípravu osvěžujícího a protihorečného nápoje; (2) f. (StřAm, Bol, Par): krém připravený ze semínek této rostlinky, kaka a sága; (3) f. (Par): perlivý nápoj připravený z tohoto krému; (RAE).

guaranga, f. (1) (Kol): luštěnina, která roste v oblasti pobřeží Pacifiku; (2) f. (Kol): plod guarangy nebo dividivi, který má barviřské schopnosti; (RAE).

guaragada f., hovor. (1) (Arg, Urug): nemotorné nebo nezdvořilé jednání; (RAE).

guarango¹, -ga, adj. (1) (Arg, Bol, Par, Urug): nezdvořilý (hrubý); (2) adj. (Urug): neobratný, nepůvabný; (RAE).

guaraña, f., hovor. (1) (Ven): ruleta, která má na místo čísel figurky; (RAE).

guarapera, f., hovor. (1) (Kub): podnik, kde se prodává třtinová kořalka; (RAE).

guarapeta, f., hovor. (1) (Kub, Mex): stav opilosti; (2) f., hovor. (Kub): ochlasta; (3) f., hovor. (Kub): nápoj vysoké alkoholické hodnoty; (RAE).

guarapón, m. (1) (Chil): klobouk s širokou patkou, který se používá na vesnici na ochranu proti slunci; (RAE).

guararey, m., hovor. (1) (Kub): omdlení (mdloba); (2) m., hovor. (Kub): podráždění nebo špatná nálada; (3) m., hovor. (Kub): nepořádek, zmatek; (RAE).

guardabarrancos, m. (1) (Hond): rodové jméno různých druhů amerických ptáků s délkou 40 cm, s temenem a rouškou černé barvy lemovanou modře; zobák má tmavě černý a cípatý, lehce zatočený dolů; jeho hnízdem je dlouhá nora a často klikatě vyhrabaná ve zdi nebo v zemi; (RAE).

guardacaminos, f. (1) (Salv, Hond): rodové jméno různých druhů hadů s tenkým tělem, kteří nepřesahují délky 90 cm; žíví se hlodavci, ptáky a malými živočichy, které ochromí svým jedem; (RAE).

guardacamisa, f. (1) (Ven): tílko; (RAE).

guardafango, m. (1) (Kub, Hond): blatník, zástěrka (na kole); (RAE).

guardamonte, m., i pl. (1) (Arg, Bol): kožený chránič nohou žokeje; ► proti bolesti z jízdy; (RAE).

guardarraya, f. (1) (Antil): hranice mezi usedlostmi; (2) f. (Kub): cestička mezi dvěma obdělávanými poli; ► zejména na plantážích s cukrovou třtinou, která dovoluje průchod pro lidi, zvířata a prostředky; (RAE).

guardatojo, m. (1) (Bol): ochranná přilba v dolech; (RAE).

guardavalla, m. (1) (Am): brankář; (RAE).

guardavecino, m. (1) (Kub): rozdělující mříž balkónu od toho sousedního; (RAE).

guardia, m. (← gót. *wardja); (1) ~ **marina** (Arg, Par): námořní důstojník; ► po dokončení studia na Námořní škole obdrží titul a práci; (2) **entregar alguien la ~**, hovor. (Ven): nevšímat si případu; (3) (Ven): spát (odpočívat); (4) (Ven): zemřít; (RAE).

guardiania, f. (1) (Ekv): služba zapřísáhlých strážců; (RAE).

guareao, m. (1) (Kub): viz: *guariao*; (RAE).

guarear, tr. (1) (Ven): hlídat osiva proti obléhání malými papoušky; (2) intr., hovor. (Ven): o miminku: vydávat první zvuky; (RAE).

guarén, m. (1) (Chil): velká krysa; (RAE).

guares, m. pl. (1) (Portor): dvojčata; (RAE).

guargüero, m. hovor. (1) (Kub): lidský krk; (RAE).

guaria, f. (1) (Kost, Hond): společný název pro různé druhy orchidejí, mezi kterými vynikají druhy modrofialových a bílých kvítků; (2) f. (Kost, Hond): květ těchto orchidejí; ► národní květina Kostariky; (RAE).

guariao, m. (1) (Kub): kurlan chřástalovitý; ► *Aramus guarauna*²⁴; brodivý velký pták, tmavého peří s bílými skvrnami, nohy má černé tak jako okraj zobáku; vyskytuje se v páru v bažinách a na

²⁴ Obr. č. 24; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id44877/?taxonid=21641>>, [consulta: 09/03/2010].

pobřežích lagun, létá s visícíma nohama a živí se červy a měkkýši; jeho maso je bílé a požitelné; (RAE).

guaricandilla, hovor. (1) (Kub): hrubián; (2) hovor., i despekt. (Kub): nicka; (3) f., hovor. (Kub): prostitutka; (RAE).

guaripola, f. (1) (Chil): maršálská hůl, která se užívá na řízení průvodu; com. (2) (Chil): vůdce průvodu; (RAE).

guarisapo, m. (1) (Chil): pulec; (RAE).

guarisnaque, m. (1) (Chil): lidský krk; (2) m., hovor. (Chil): alkoholický nápoj; (3) despekt. (Chil): bezvýznamná, hloupá osoba; (RAE).

guaritoto, m. (1) (Ven): viz: *pringamoza* (pryšcovitá liána); (RAE).

guaro², m. (1) (StřAm): třtinová pálenka; (RAE).

guaroso, -sa, adj. (1) (Nik): opilý; (RAE).

guarra², f. (1) (Ekv): viz: *guarro²; (RAE).*

guarro², m. (1) (Ekv): druh malého orla; (RAE).

guarumo, m. (1) (StřAm, Kol, Ekv, Mex, Ven): chlebovník; ► *Cecropia obtusifolia*²⁵; jeho listy mají posilující účinek na srdce; (RAE).

guarura, f. (1) (Kol, Ven): hlemýžď dlouhý do 10 cm, jehož mušle vydává vzdálený zvuk; (RAE).

guaruso, adj. (1) (Kost, Nik): o člověku: že mu chutná pít třtinovou pálenku; (2) adj. (Kost, Nik): opilý, alkoholik; (RAE).

guasas, f. (1) (Kub, Ven): kanic itajara; ► *Epinephelus itajara*²⁶; mořská ryba ze stejného rodu jako mero, velice statného těla, skoro kulatého, s tmavě zelenou barvou, s kulatými černými skvrnami a tmavými příčnými pásy; dosahuje více jak 2 m, má až 200 kg a žije na obou pobřežích tropické Ameriky; je požitelná; f. (2) (Salv): hlučná a rozpustilá hádka nebo konverzace; (RAE).

guasábara, f., málo použ. (1) (Kol, Portor): povstání, vzpoura; (2) f. (Dom): trnitá rostlina vhodná pro vyprahlé a suché země; ► *Eugenia eggersii*; (3) f. (Dom): konflikt, střetnutí; (RAE).

guasabear, intr., hovor. (1) (Kub): vtípkovat, šprýmovat; (RAE).

guasada, f., hovor. (1) (Arg, Bol, Urug): neomalený, nešikovný nebo nevkusný čin; (RAE).

guasamaco, -ca, adj. (1) (Chil): nevychovaný, nezdvořilý (neomalený); (RAE).

guasanga, f. (1) (StřAm, Kol, Kub): povyk, pokřik; (RAE).

guasasa, f. (1) (Kub): malá moucha, která žije v houfu na vlhkých a stinných místech; (RAE).

guasaya, f. (1) (Hond): pár plodu, jako kukuřičný klas nebo banán, sjednocené jednou slupkou; (RAE).

guascazo, m. (1) (JižAm, Portor, Dom): výprask řemenem, bičem nebo ohebným prutem; (RAE).

guasería, f. (1) (szArg, Bol, Chil): drzounství; (RAE).

guashpira, f. (1) (Salv): lež; (RAE).

guásimo, m. (1) (StřAm, Kol, Ven): viz: *caulote*; (RAE).

guasos, -sa, adj. (1) (Arg, Bol, Ekv, Par, Per, Urug): nevychovaný, nezdvořilý (neomalený); (2) adj. (Chil): ostýchavý, stydlivý; (3) m/f. (Chil): vesničan, venkovan; (RAE).

guasontle, m. (1) (Mex): viz: *huauzontle* (rostlina merlík); (RAE).

guaspirolazo, m. (1) (Nik): rána; (2) m. (Nik): hlt alkoholického nápoje; (RAE).

guataca, f. (1) (Kub): krátká motyka na okopávání; (2) f., hovor. (Kub): lidské ucho; (3) (Kub): lichotník; (RAE).

guatacare, m. (1) (Ven): strom z čeledi brutnákovitých s odolným a ohebným dřevem; (2) m. (Ven): kanic tabákový; ► mořská ryba ze stejného rodu jako mero, štíhlého těla, tmavě šedivé jasné barvy s příčnými tmavšími pruhy; dorůstá až 30 cm a žije na pobřežích amerického Atlantiku tropické a subtropické zóny; (RAE).

guataquear, tr. (1) (Kub): čistit nebo mýtit terén s krátkou motykou; (2) tr. (Kub): systematicky nebo úmyslně lichotit; (RAE).

guataquería, f. (1) (Kub): lichotka, pochlebování; (RAE).

²⁵ Obr. č. 25; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id51476/?taxonid=199305>>, [consulta: 09/03/2010].

²⁶ Obr. č. 26;

<http://www.minambiente.gov.co/images/dinamicas/Noticias%202008/190208_cultivo_mero_guasa_300.jpg>, [consulta: 09/03/2010].

guatazo, m., hovor. (1) (Chil): pád na břicho, na tvář; (2) m. (Chil): placák; ► nepovedená šipka do vody; (3) m. (Chil): frustrace z nečekaného rozčarování; (RAE).

guatear, prnl. (1) (Chil): zkrivit se, prohnout se; (RAE).

guateque, m. (1) (Kub): vesnická veselka; (RAE).

guatero, m. (1) (Chil): hřející taška, polštářek; ► taška z pružného materiálu plná horké vody, která se používá na zahřátí postele nebo nějaké části těla; (RAE).

guatíbere, m. (1) (Kub): viz: *pitirre* (druh ptáka); (RAE).

guatíbero, m., i despekt (1) (Kub): viz: *pitirre*; (2) m., hovor. (Kub): bezvýznamná osoba; (RAE).

guato², -ta, adj., i subst. (1) (Hond): duální, dvojče; (RAE).

guatón, -na, adj., i subst. (1) (szArg, Bol, Chil, Ekv, Per): břichatý, břicháč; (RAE).

guatusero, -ra, adj. (1) (Nik): pokrytecký; (RAE).

guayabana, f. (1) (Pan): přepychová pánská bunda; (RAE).

guayabar, intr. hovor. (1) (Ekv): lhát; (RAE).

guayabate, m. (1) (Mex): sladký krém z kujavy; (RAE).

guayabearse, prnl. (1) (Salv): naučit se nazpaměť; (RAE).

guayabero, -ra, adj. (1) (Salv, Hond): ulhaný; (RAE).

guayabita, f. (1) ~ **del Pinar** (Kub): pinarský keř; ► planý keř z rodu myrtovitých; má malé a oválné listy s bílými květy; jeho plod, který je zelený, se používá na přípravu alkoholických nápojů; (RAE).

guayabito, m. (1) (Kub): malá myš; (2) m., hovor. (Kub): zbabělý člověk; (3) **tener alguien ~s en la azotea**, hovor. (Kub): mít odlišné duševní schopnosti; (RAE).

guayabo¹, m., hovor. (← *guayaba*); (1) (Kol): kocovina; (RAE).

guayabón, m. (1) (Kost): strom z čeledi comberovitých; ► *Terminalia oblonga*; (RAE).

guayabudo, -da, adj., despekt., hovor., i subst. (1) (Kub): mulat; (2) adj. (Salv): s dobrou pamětí; (3) adj. (Nik): o člověku: s plnými rty; (RAE).

guayar², tr. (1) (Portor, Dom): strouhat; (2) tr. (Portor): šrafovat, škrtnout (zničit povrch); (RAE).

guayo², m. (1) (Antil): struhadlo (kuchyňská pomůcka); (2) m. (Kub): chrastítka (hudební nástroj); (RAE).

guayola, f. (1) (Nik): lež; (RAE).

guayusa, f. (1) (Ekv): rostlina, z jejíž listů se připravuje čaj; ► *Ilex guayusa*²⁷; (RAE).

guazapa, f. (1) (Guat, Hond): čamrda (malá káča); (RAE).

güecho, m. (1) (Kost, Nik): struma, vole; (2) m., i adj. (Kost): člověk, který má vole; (3) m., i adj. (Kost): člověk, který má hlas podobný těm, co mají zvětšenou strumu; (4) m., i adj. (Kost): vůdčí osobnost; (5) **tener alguien ~** (Kost): být hloupý; (RAE).

güechos, citosl., hovor. (eufem. *huevos*); (1) (Salv, Hond): to teda ne!; použ. při naprostém popírání něčeho; (RAE).

güegüenche, m. (1) (Mex): viz: *huehuenche* (stařeček); (RAE).

güemul, m. (1) (Arg, Chil): viz: *huemul* (parohatá zvěř z jižních And); (RAE).

güergüero, m., hovor. (1) (Salv, Hond, Nik, Ven): jícen, hltan; (RAE).

guerrillo, m. (1) (Kol): partyzán; (RAE).

güey, m., i adj. (1) (Mex): hloupý člověk; (2) **álzalas**, ~, citosl. (Mex): bacha, ► použ. při obrácení se na někoho, kdo zakopnul; (RAE).

guiabara, f. (1) (Kub): viz: *uvero*; ► *Coccoloba uvifera*; divoce rostoucí strom z čeledi rdesnovitých, který se nachází na pobřežích Antil, Venezuely a Střední Ameriky; je velmi listnatý, malé výšky, se soudrznými a skoro kulatými listy o průměru 20 cm a zeleno načervanelé barvy; jeho plodem je hrozen moře; (RAE).

güifa, f., hovor. (1) (Chil): bezvýznamná věc; (RAE).

güila, f. (1) (Kost): velký brouk; chrobák, na hřbetu černý a vzadu žlutý; (2) f. (Kost): penis; (3) f., vulg. (Mex): prostitutka; (4) (Kost): dítě; (RAE).

guilindajes, m., pl. (1) (Hond): ozdoby, které nosí ženy na krku či uších; (RAE).

²⁷ Obr. č 27; <http://www.visitaecuador.com/fotos/galeria/foto_2006-09-06_7F8Ui6OoBn.JPG>, [consulta: 09/03/2010].

guilindajo, m., despekt., hovor. (1) (Hond, Ven): pruh látky, který se používá jako ozdoba na šaty; (2) m. (Ven): ozdoby z papírových proužků na ulicích; (3) m., despekt., hovor. (Hond, Ven): poškozená visící ozdoba; (4) m., pl. (Hond): viz: *guilindajes*; (RAE).

guilindujes, m., pl. (1) (Hond): koňské postroje s visící ozdobou; (RAE).

guillarse, prnl., hovor. (1) (Kub): dělat hloupého; (RAE).

güillín, m. (1) (Chil): druh chilské nutrie; (RAE).

güilo, -la, adj. (1) (Mex): viz: *huilo* (zmrzačený); (RAE).

güilota, f. (1) (Mex): viz: *huiltota* (druh divokého holuba); (RAE).

güimba, f. (1) (Kub): viz: *guabico*; (RAE).

güin, m. (1) (Kub): travnatá rostlina podobná cukrové třtině; ► *Arundo donax*; roste na březích řek a potoků; její květný stonek, lehký, tuhý a žlutý se používá na zdobení papírových draků, klecí, atd.; (2) m. (Kub): výhonek některých plodin jako kukuřice, güinu nebo cukrové třtiny; (3) m., despekt., hovor. (Kub): hubeňour; (RAE).

guinche, m. (1) (Arg, Bol, Kub, Urug): jeřáb (stroj); (RAE).

guincho, m. (zkřížení *gancho* a *pincho*); (1) (Can., Kub): orlovec říční; (RAE).

guinda¹, f. (← germ. **wiksina*; něm. ant. *wishila*); (1) (Salv) vyhýbání se cestě; (RAE).

guindado, -da, m. (1) (Arg, Bol, Chil, Urug): višňovka, v Chil i f.; (RAE).

guindajo, m., hovor., i pl., i despekt. (1) (Kub): závěsný předmět malé hodnoty; (RAE).

guindar, tr., i zvrat. (← fr. *guinder*, ← nord. *vinda*, „zabalit“); (1) (Can., Am): nechat propadnout; (2) tr. hovor. (Kub): nechat rupnout; (3) tr. (Ekv): připoutat, uvázat (spoutat); (4) intr., hovor. (Ven) spát (odpočívat); (5) prnl., hovor. (Ven): o dvou nebo více lidech: prát se mezi sebou; (RAE).

guindear, intr. (1) (Salv): vyhýbat se cestě; (RAE).

guindo², m. (1) (Salv, Nik): málo hluboká propast; (RAE).

guineo, -a, f. použ. jako m. (← Guinea, země v Africe); (1) (Kost): malý druh banánu, který se jí nezralý; př.: *un guinea*; (2) f. použ. jako m. (Kost): druh krmiva; př.: *el guinea*; (RAE).

güino, -na, adj., hovor. (1) (Ven): o mladíkovi: malé postavy; (2) adj., hovor. (Ven): o člověku: nudný nebo rozpustilý; (3) m., despekt., hovor. (Ven): pouliční malý pes hladké srsti; (RAE).

güipazo, m. venk. (1) (Hond): šlenutí koženým bičem; (RAE).

güipil, m. (1) (Salv, Guat, Hond, Nik): viz: *huipil* (blůza); (RAE).

güipipía, citosl., i subst. m. (1) (Kost): jupí; ► použ. ve folklórních tancích při vyjádření veselí; (RAE).

güire, m. (1) (Ven): viz: *güira*; (RAE).

güirila, f. (1) (Nik): placka z čerstvé kukuřice; (2) **jalarse alguien la** ~ (Nic): dopustit se chyby; (RAE).

guirindajo, m. despekt. hovor. (1) (Hond, Ven): viz: *guilindajo*; (RAE).

güiris, m. (1) (Salv, Hond): zlatokop; (RAE).

guirisapa, f. (1) (Ven): povyk, zmatek (křik); (RAE).

güirisero, -ra, m/f. (1) (Salv, Nik): zlatokop; (RAE).

güiro², m. (1) (Bol): stéblo zelené kukuřice; (RAE).

güiro⁴, -ra, m/f. (1) (Guat, Mex): dítě; (RAE).

güirro, m. (1) (Kost): poslední prasečí mládě z jednoho vrhu; (RAE).

güisaro, m. (1) (Kost): kvajava hrušková; ► *Psidium guajava*²⁸; planý keř z rodu myrtovitých, který se využívá v medicíně; (RAE).

guisaso, m. (1) (Kub): rodové jméno různých druhů planých rostlin; všechny jsou to bylinky se zeleným vejčitým nebo oválným plodem s ostny jako u okoličnatých rostlin; (RAE).

güisquil, m. (1) (StřAm, Mex): sladkojam (plod rostliny); (RAE).

güisquilar, m. (1) (StřAm, Mex): terén posetý sladkojamem; m. (2) (StřAm, Mex): viz. *chayotera*; (RAE).

guiye, m., hovor. (1) (Urug): jednání nebo práce, která dovoluje brát peníze bez přílišné námahy; (RAE).

guizazo, m. (1) (Cuba): viz: *guisaso*; (RAE).

gullán, m. (1) (Ekv): šplhavá rostlina z rodu mučenkovitých s jedlým plodem; (RAE).

²⁸ Obr. č. 28; <<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id50407/?taxonid=128877>>, [consulta: 09/03/2010].

gurbio, -bia, f. **(1)** (Am): viz: *gubia*; (RAE).

gurí, m., venk. **(1)** (Arg, Urug): chlapec, mladík; (RAE).

gurisa, f., venk. **(1)** (Arg, Urug): holka, děvče; (RAE).

gurrión, m. **(1)** (Kost, Hond): kolibřík; (RAE).

gurrumino, -na, adj., málo použ. **(1)** (Bol): zbabělý (malodušný); **(2)** adj. (Nik): malý; **(3)** f. (Ext., Kub): maličkost, prkotina, bezvýznamná věc; **(4)** f. (Ekv): ztráta času, obtíž; (RAE).

gustable, adj., arch. **(1)** chutný, spokojený, použ. v Chil; (RAE).

guzgo, -ga, adj. **(1)** (Mex): nenasytný, žravý; (RAE).

4. Comentario

Primero había que componer un corpus de los términos presentes en el *Diccionario de la Real Academia Española* al que me servía la vigésima segunda edición del diccionario en forma de CD-ROM lo que facilitaba mucho la búsqueda del vocabulario necesitado. El objetivo de este trabajo era la traducción del dicho vocabulario español de América Latina a nuestra lengua materna, el checo, con el mejor posible equivalente. El problema es que a veces no era tan fácil conseguir a traducirlo porque el vocabulario de América Latina no es tan conocido, y sobre todo, aparece allí la flora y fauna desconocida que no se puede observar en el suelo europeo gracias a distintos climas y amplia variedad de la naturaleza latinoamericana. Por eso a veces no pude encontrar el equivalente checo correcto y la traducción he dejado tal como lo describe el DRAE. En el diccionario aparecen muchos términos relativos con la comida latinoamericana, desde las tortillas hasta los dulces, que no pueden tener el equivalente checo por la distinta vida cultural y diferentes alimentos usados y cultivados en América Latina, también en estos casos he utilizado la traducción directa.

Mi proceso de encontrar dichas palabras de la flora y fauna ha sido ponerlas al buscador en las páginas españolas donde me habían salido unas páginas con el término exigido pero a veces no apareció nada relativo con lo que describe el DRAE, me refiero a los que proceden de América Latina, porque en el caso del vocablo **el galgo** aparecieron allí solamente las imágenes y los artículos sobre la raza del perro lo que en castellano significa, pero nada que ver con *hormiga amarilla que anda velozmente* registrada así **la galga** en el diccionario. En estos casos los he dejado tal como suenan en el DRAE.

galgo, -ga, f. (1) (Hond): žlutý mravenec, který se rychle přemistuje; (RAE).

A veces aparecieron en el Google dos o tres enlaces relacionados con el término buscado pero eso me parecía insuficiente ponerlo en el corpus como el vocablo bien traducido al checo. Esto se puede observar en varios casos de mi trabajo de los que saqué el vocablo:

guaguasí, 1. m. Cuba. *Árbol silvestre, de ocho metros de altura, madera quebradiza, hojas ovaladas, lustrosas por encima, flores blancuzcas y fruto oblongo, rugoso. Fluye del tronco, por incisión, una resina aromática que se emplea como purgante.* – a pesar de encontrarlo con el nombre latín (*Casearia sylvestris* – denominado también *wild – coffee*; *planá káva*) lo he dejado así traducido al checo tal como lo registra el DRAE porque no he encontrado suficientes enlaces españoles donde está mencionado y el nombre en latín no existía en las páginas checas. Este término aparece en el diccionario de Dubský con el equivalente checo *slivouch* definido como árbol pero después de buscarlo he averiguado que es el árbol procedente de India. Por eso he decidido dejar toda la explicación como está presente en el DRAE.

guaguasí, m. (1) (Kub): druh stromu; ►strom 8 m vysoký se slaboučkým dřevem, listy má oválné a na povrchu lesklé, květy jsou bělavé, plod podlouhlý a drsný; naříznutím kmene vyteče aromatická pryskyřice, která se využívá jako projímadlo; (RAE).

En los mejores casos y con un poco de suerte pude añadir el equivalente checo cuando primero encontré en web el nombre latín del vocabulario de la flora y fauna comparándolo con la descripción del DRAE y si era idéntico o se parecía mucho, puse el nombre en latín al buscador de la página checa referida a la flora y fauna (sobre todo: www.biolib.cz). A veces apareció el nombre en checo, lo que utilicé para mi diccionario pero a veces sólo existía con la denominación latina. En estos casos puse primero el equivalente checo y en la especificación mencioné el nombre latino con la explicación del diccionario. Algunos términos vienen acompañados con una imagen referente a estas palabras para poder ver y conocer mejor las cosas y los seres porque a veces el individuo puede imaginárselo de otra manera que en la realidad está explicada en el diccionario monolingüe.

La mayoría de estas dificultades con la denominación de la flora y fauna latinoamericana es más evidente en la parte con las entradas de la letra G del corpus. Por ejemplo en la página 26 de este trabajo vemos la palabra:

guairuro, 1. m. Bol. y Perú. *huairuro* – así lo presenta la RAE en su *Diccionario*; después de ver lo que significa *el huairuro* nos enteramos que procede del quechua lo

que no fue mi objeto de trabajo, traducir el vocablo que procede de las lenguas amerindias, pero lo dejé presente porque en el DRAE aparecen muchos términos que empiezan con la letra G pero que tienen equivalente con la letra H como **guaquear**; **guachalomo** – sobre todo el cambio de H al G surge con las sílabas **gua-**.

Si me entero al corpus, junto con algunos términos dejé presente la etimología de la palabra como aparece en el DRAE porque me parecía interesante que además de la procedencia del latín o de las lenguas amerindias se puede ver que los americanismos fueron influidos por los demás idiomas como el inglés: podemos verlo en el vocablo *guichmán* que procede del inglés *watchman*, dándole fonéticamente la forma más aceptable para los hispanistas, que significa *strážce lodi*; *strážný* pero también en Salvador y Nicaragua se lo considera como *sluha*. Además del inglés aparece el portugués, el francés y mucho más.

En el vocablo **bobo, -ba**, m. Cuba. mona (|| juego de naipes) he dejado la misma denominación como se utiliza en el español porque no lograba encontrar este tipo de juego en el checo a pesar de leer muchas reglas de juegos de naipes conocidos aquí. Lo que puede ser parecido es el juego de Černý Petr pero difiere en una cosa, en Černý Petr el jugador que obtiene esta carta y le queda al final, pierde el juego, a diferencia de este juego cubano donde la carta parecida a la de Černý Petr sirve una oculta puesta en la mesa hasta el final del juego. Pues el nombre de este juego he dejado así con la explicación:

bobo, -ba, m. (1) (Kub): opice (karetní hra); ► rozdělí se všechny karty z balíčku mezi spoluhráče a jedna karta se nechá skrytá na stole; hráči si vyměňují své karty tak, aby vytvořili karetní dvojice, kdo se jako poslední zbaví všech karet, prohrává; (RAE).

Lo que me ha hecho un gran problema con la traducción era el vocablo **la generala**, porque no he entendido bien lo que exactamente quiere decir la interpretación de la palabra:

f. Arg. y Bol. *Advocación de la Virgen reconocida con el grado militar de general*; (RAE).

Por eso lo he traducido como *zasvěcení Panny Marie uznávaná hodnost generála* pero no estaba satisfecha con lo que me ocurrió en mi mente y por eso traté de buscarlo bien a través del buscador del internet pero encontré solamente el enlace con **la generala** como *žena generála* nebo *generálka* o también *un juego de dados (kostky)* o *toque militar de alarma (vojenské troubení na poplach)*. También pregunté a un argentino y él me dijo que esta palabra conocía solamente con el significado del juego y como la mujer del general. Este sentido de palabra no está presente en el diccionario de Dubský. Otra posibilidad puede ser que *la advocación* como la registra el DRAE significa *ochrana* en nuestra lengua. Con este significado lo traduciría como *vojenská hodnost (šarže) generála pod ochranou Panenky Marie* o también podría ser que **la generala** es la denominación del homenaje a la Virgen por un general. Pero en este caso no estoy segura si esta interpretación del vocablo corresponde con lo que registra el diccionario.

Casi lo mismo ocurre con el vocablo **la gaza**:

f. C. Rica. *Pieza circular de alambre que sirve para mantener cerrado un portillo*; (RAE).

gaza¹, f. (1) (Kost): *kruhová část drátu, která slouží na udržení zavřených vrátek*; (RAE).

En este caso no sabía exactamente como denominarlo en nuestra lengua. Si puede ser correcto *úchyt (drát) na zavírání vrátek* o si existe una traducción univocal.

Otro problema ha sido con el festivo de los pueblos llamado **El Guancasco**, es el festivo del símbolo de la fe y la hermandad entre los pueblos occidentales de Honduras averiguándolo en las páginas sobre curiosidades hondureñas²⁹. Después de leer lo que significa este término en el DRAE me pareció mal interpretado o para mí, como español no nativo, muy incomprensible pero después de informarme mejor del significado de la palabra lo traducí como:

guancasco, m. (1) (Hond): *dohoda o místních slavnostech El Guancasco*; ► setkání dvou sousedících vesnic ku příležitosti oslavy jejich patronů doprovázenými muzikou a tancem; cíl těchto slavností je udržet vzájemné sdružení mezi vesnicemi; (2) m. (Hond): *příspěvek na konání těchto slavností*; (RAE).

²⁹ <<http://www.angelfire.com/ca5/mas/curio/gua.html>> [consulta: 09/03/2010]

Lo interesante también es que **guan** significa en lengua lenca *hermandad* y **casco**, en lengua pipil, *fe* y *paz* lo que en el DRAE no aparece.

5. Conclusión

El objetivo de este trabajo ha sido buscar el equivalente correcto en nuestra lengua checa de las palabras presentes en *el Diccionario de la Real Academia Española*, pero en el vocabulario utilizado en América Latina. Se trata de, aproximadamente, 800 palabras situadas entre las letras B y G del alfabeto, exceptuando aquéllas que tienen etimología de las lenguas amerindias, ya realizadas anteriormente. El trabajo de formar un diccionario bilingüe no es nada fácil ya que hay que dedicar mucho tiempo en la transformación del vocablo de una lengua a otra para que el resultado sea lo mejor posible y bien entendido para los que un día echen un vistazo a este trabajo. Tengo que decir que en algunos casos no conseguí que la traducción estuviera demasiado clara para los potenciales lectores y por eso me apoyé en el Diccionario español-checo de J. Dubský, donde se presentan varias palabras latinoamericanas. Cuando no podía encontrarlas en dicho diccionario no me quedó otro remedio que traducirlas y copiarlas al pie de la letra, tal y como las explica el DRAE.

Creo que este trabajo podría ser muy útil para aquellos lectores que quisieran aprender o mejorar sus conocimientos del vocabulario castellano, tanto español como de América Latina. Para mí lo ha sido útil también para profundizar mis conocimientos de la lengua materna. En el diccionario de latinoamericanismos llegamos a conocer, además de la variada flora y fauna, los giros de la vida cotidiana de los latinoamericanos. Llegamos a saber algo nuevo de la comida, de las costumbres y del trabajo, sobre todo, como es éste expresado verbalmente en América Latina. A pesar de las dificultades con las que me enfrentaba espero que el corpus pueda ser utilizado por aquellas personas interesadas en el tema, así como para los que un día vayan a necesitarlo para la traducción de un texto literario.

6. Resumen

Esta tesis forma una parte del diccionario llamado el *Diccionario de americanismos*. Se trata de un diccionario español-checo y este trabajo contiene alrededor de 800 vocablos con las entradas B y G del alfabeto recogidos del *Diccionario de la Real Academia Española* excepto los que provienen de la lengua indígena.

Resumé

Tato bakalářská práce tvoří část připravujícího se slovníku amerikanismů. Jedná se o překladový slovník ze španělštiny do češtiny a obsahuje asi 800 hesel od písmen B a G. Tato hesla jsou vybrána z *Diccionario de la Real Academia Española*, vyjma těch, která jsou indiánského původu.

7. Anexo

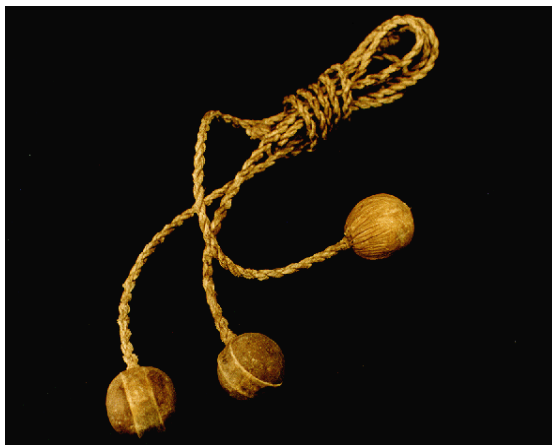
Obr. č. 1; bicho canasto

Obr. č. 2; bicho candado

Obr. č. 3; boleadora

Obr. č. 4; boniatillo

Obr. č. 5; butiá

Obr. č. 6; gabán

Obr. č. 7; gamelote

Obr. č. 8; garrobo

Obr. č. 9; garzón

Obr. č. 10; gaviłana

Obr. č. 11; gomero

Obr. č. 12; granadillo

Obr. č. 13; guabina

Obr. č. 14; guacamaya

Obr. č. 15; guachapelí

Obr. č. 16; guairabo

Obr. č. 17; gualanday

Obr. č. 18; guanabá

Obr. č. 19; guanana

Obr. č. 20; guandú

Obr. č. 21; guapinol

Obr. č. 22; guapote, -ta

Obr. č. 23; guara

Obr. č. 24; guariao

Obr. č. 25; guarumo

Obr. č. 26; guasa

Obr. č. 27; guayusa

Obr. č. 28; güisaro

8. Anotace

Autor: Michaela Pavlíková

Název katedry a fakulty: Katedra romanistiky FFUP

Název bakalářské práce: Diccionario de americanismos; las letras B (bicho-botijón; burra-buzo), G en el DRAE

Vedoucí bakalářské práce: prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.

Počet stran: 50

Počet znaků: 111 937

Počet příloh: 1 CD

Počet titulů použité literatury: 5 (1. DRAE; 2. Dubský, J.)

Klíčová slova: slovník, Latinská Amerika, překlad španělština - čeština

Charakteristika:

Tato bakalářská práce je zaměřena na překlad hesel ze španělštiny do češtiny vyskytujících se ve slovníku Diccionario de la Real Academia Española. Jedná se o vybraná hesla písmen B (bicho-botijón; burra-buzo) a G s výjimkou hesel indiánského původu. Vytvořený slovník, sestaven z daných hesel, dále obsahuje problematické části překladu.

Author: Michaela Pavlíková

Department of the Romance Studies at the Philosophical Faculty

Title: Dictionary of Americanisms; entries starting with B (bicho-botijón; burra-buzo),

G in the Dictionary of Spanish Real Academy

Thesis supervisor: Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.

Number of pages: 50

Number of characters: 111 937

Number of attachments: 1 CD

Number of used sources of literature: 5 (1. DRAE; 2. Dubský, J.)

Keywords: dictionary, Latin America, translation (Spanish to Czech)

Thesis character:

This thesis focuses on the translation from Spanish in the Czech to entries occurring in dictionary *Diccionario de la Real Academia Española*. This is the password selected letters B (Bicho-botijón; Burr-buzo) and G with the exception of Native American slogans. Created a dictionary compiled from those entries, contains the problem of translation.

9. Bibliografía

- CÓRDOBA RODRÍGUEZ, F.: *Introducción a la lexicografía española*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2001.
- DUBSKÝ, J.: *Velký španělsko-český slovník I/A-H*, Praha: Academia, 1999.
- CHALUPA, J.: *Španělsko-český, česko-španělský slovník*, Praha: FIN PUBLISHING 2008.
- MONTÉS GIRALDO, José Joaquín: *Dialectología general e hispanoamericana*, Bogotá: ICC, 1982.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA.: *Diccionario de la Lengua Española*, 22^a edición, Madrid: Espasa Calpe, S. A., 2001.

Internetové zdroje:

ENCYKLOPEDIÉ: *wikipedia.org*

BIOLOGICAL LIBRARY: *biolib.cz*

ABZ SLOVNÍK ČESKÝCH SYNONYM: *slovník-synonym.cz*

<<http://www.bariloche.com.ar/museo/Bolea.gif>> [consulta: 27/02/2010]

<http://4.bp.blogspot.com/_h5I7x1kazNM/SQpDDXu2hHI/AAAAAAAAABY8/yh_OxHDTifU/s320/100_2635.jpg> [consulta: 27/02/2010]

<<http://www.cebra.com.uy/presponsable/adjuntos/2008/08/27-butia-con-fruto.JPG>> [consulta: 27/02/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id36278/?taxonid=137323>> [consulta: 27/02/2010]

<http://3.bp.blogspot.com/_2OIMaNMPOuI/SQ8j9tcDAKI/AAAAAAAAAGw/3CwNDVGT3-U/s1600-h/garzon+gavan.jpg> [consulta: 27/02/2010]

<<http://www.sciencecases.org/chagas/figure4.jpg>> [consulta: 27/02/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id49895/?taxonid=62051>> [consulta: 27/02/2010]

<http://www.vivanatura.org/Ctenosaura_similisA1.jpg> [consulta: 09/03/2010]

<http://www.picsfrom.com/oneadmin/_files/photogallery/da734_arbol-granadillo.jpg> [consulta: 09/03/2010]

<http://pegasus.ucla.edu.ve/cdbiodiversidad/GaleriaPeces_archivos/Hmalabaricus.jpg>
[consulta: 09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id51731/?taxonid=209157>> [consulta:
09/03/2010]

<http://2.bp.blogspot.com/_7_IqjEn9AJI/S0FOZa8tywI/AAAAAAAAAZQ/rT0BePwUYq0/s400/Guachapel%C3%AD,+fernans%C3%A1nchez,+guayac%C3%A1n.jpg>
[consulta: 09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxon/id8396/>> [consulta: 09/03/2010]

<http://www.casanare.gov.co/tools/microsThumb.php?src=recurso_user/imagenes//Flora/Gualanday.jpg&w=400> [consulta: 09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id78998/?taxonid=126165>> [consulta:
09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id20812/?taxonid=8436>> [consulta: 09/03/2010]

<http://www.inta.gov.ar/cerroazul/images/galeria/guandu2_gal.jpg> [consulta:
09/03/2010]

<<http://www.cds.ed.cr/teachers/harmon/guap%20flower.jpg>> [consulta: 09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id43484/?taxonid=125276>> [consulta:
09/03/2010]

<http://www.berohoka.com.br/arquivos/imagens/editor/Image/ave_guara.jpg>
[consulta: 09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id44877/?taxonid=21641>> [consulta:
09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id51476/?taxonid=199305>> [consulta:
09/03/2010]

<http://www.minambiente.gov.co/images/dinamicas/Noticias%202008/190208_cultivo_mero_guasa_300.jpg> [consulta: 09/03/2010]

<http://www.visitaecuador.com/fotos/galeria/foto_2006-09-06_7F8Ui6OoBn.JPG>,
[consulta: 09/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id50407/?taxonid=128877>> [consulta:
09/03/2010]

<<http://www.angelfire.com/ca5/mas/curio/gua.html>> [consulta: 09/03/2010]

<http://farm2.static.flickr.com/1003/1479557395_1bb082f21c.jpg> [consulta:
15/03/2010]

<<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id111310/?taxonid=368833>> [*consulta:*
15/03/2010]

<http://plantes-rizieres-guyane.cirad.fr/var/riz_guyane/storage/images/media/images/paspalum_virgatum/9890-1-fre-FR/paspalum_virgatum.jpg> [*consulta: 15/03/2010*]